49րդ ՏԱՐԻ   Թիւ 1537   Կ. ՊՈԼԻՍ   ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ   ՅՈՒՆԻՍ 27 — 10 ՅՈՒԼԻՍ 1906   18 ՃԷՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1324 – 27 ՀԱԶԻՐԱՆ 1322

Journal Armenien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Փ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճամբան, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزته‌در
صاحب امتیازی : اوهانس فرید
اداره‌خانه‌سی : باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ Համար	80 ղշ.	50 ղշ.
Գաւառներու Համար	108 »	60 »
Արտասահմանի Համար	25 Ֆր.	18 Ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ   ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ «ՄԱՆԶՈՒՄԷ» ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ   10 ՓԱՐԱ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆ

Սեւերով կինը, տառապանքի ու վիշտի դժնդակ վրձինովը գծուած, տխուր խորշոմներուն անջնջելի հետքը իր դէմքին վրայ, լալկան, աղերսող, աչքերով այսպէս կ'ըսէր, վերջին ճար մը, վերջին սփոփանքի կոչուած մը հայցելով.

—Ախ, զաւակս ձեռքէս կ'երթայ Թոքախտէ։ Սեւ օր ըլլար ու չի տեսնէի անոր սա՛ վիճակը։ Ես ողջ եղած ատենս պէտք էր վայելէի անիկա, մեռնելէս ետք ինչ կ'ուզէր թող ըլլար. գոնէ ես չէի տեսնար։ Ի՞նչ ընեմ, որո՞ւ երթամ։

—Աստուծոյ կամքը, ըսի. ես ալ անզփոփակից ի՞նչ ըսելու։

—Ախ չէ՛ մըսեր, մը՛սեր այդպէս, վրայ բերաւ կինը լալահառաչ, հոս Աստուած գործ չունի։ Աստուծոյ կամքը երբեք չուզեր որ կեանք մը խորտակուի, և այնպիսի կեանք մը՝ որ իր հետ չա՛տ կեանքեր կը տանի։ Աստուած բարի է միշտ։ Ախ եթէ զաւակս մեռնի, ինծի ալ ասկէ վերջ կեանք չի կայ, վասն զի եղեր որ մահուան մէջ իսկ անհանգիստ պիտի ըլլամ։ Ի՛նչ զոհողութիւններով մեծցուցեր եմ, ինչ տառապանքներով մինչեւ այս հասակը բերեր եմ անիկա, նայէ՛ անգամ մը իրեն, չէ՛ չեմ դիմանար ես...

Ու կինը հեծկլտուք մը թող տալով խոր հառաչ մը կը պոռթկար իր ներսէն. մայրական սէրը ամէնէն ուժգին ու ներգործող ցնցումը կուտար իր մարմնոյն՝ որ կը դողար։ Ու այդ դողը, մահացումն էր իր կեանքին, այն կեանքին՝ որ համակ անձնուիրութիւն կը բուրէր՝ ծիւրող, տառապող զաւկի մը մարմնին քովն իսկ, իր գթոտ հոգին զոհելով, իր կեանքը անոր կեանքին խառնելով, զայն վերականգնանացնելու, անոր գոյութիւնը ապահովելու միամիտ հաւատքով։

Կարելի բան էր միթէ ջնջել սրտին մէջէն, այն սէրը որ կեղծ չէ՛, խաբկանք չունի իր բոլոր արտայայտութեան մէջ։ Մօր մը՝ իր զաւկին հանդէպ ունեցած սէրը կարելի՞ է միթէ ուրանալ, կարելի՞ է քանդել ու վանել անոր սրտէն այն ուժը՝ որուն զօրութեան ո՛չ մէկ բան կրնայ դիմադրել։ Աշխարհի ամէ՛ն գեղեցկութիւնները չունին այն նուիրական ու հոյակապ վսեմութիւնը՝ որ մօր մը անկեղծ սէրը ունի, այն սէրը՝ որ փառքն իսկ է կնոջ։

Տղան պառկած է հոն. Անթարթ, միամիտ նայուածքով մը կը նայի, ու այդ նայուածքին անհաւրութեան տակ մարդ կը դողայ։ Վրէժխնդրութեան, բողոքի անհուն նոպայ մը կ'ստուերանայ իր խօսուն աչքերուն մէջ։ Մէկէն կը բոցավառին անոնք, խոշորնալով սկաւառակին մէջ, այնպէս որ մէկէն դուրս ցայտելու, ահաւոր պատրանքը կուտար զինքը դիտողին։

—Ախ մայրիկ, կը ձայնէ հեռաւոր ձայնով մը՝ որ կարծես քաոսէն կուգայ, մարդկային ապականութեանց, աղտոտ գարշահոտութեանց վրայ չոքած բոլորող ճանճի մը բզզիւնին կը նմանի ատիկա՝ որ ակար է այդ աղտեղութեանց պզրութիւնը հրապարակելու մէջ։ Ալ կը մեռնիմ կոր։ Ամէն կողմս ալ կը ցաւի։ Ամէ՛ն կողմս։ Որքա՜ն ալ չուտ լմնցայ։ Մայրիկ, ա՛խ անուշ մայրիկ, այսքան չո՛ւտ պիտի մեռնէի։ Ա՛հ ճար մը ըրէ ինծի։ Նայէ՛ պեխերս ալ դեռ նոր կը բուսնին։

Ու պեխերուն թելերը կը քաշէ վտիտ, գարշուելի ձեռքերովը. մինչ մայրը արցունքի նոր տոպրակ մը կը քակէ, աւելի՛ յորդառատ, աւելի՛ յուզիչ։

Բան չէ՛ մնացեր իր մարմնէն, լոկ կմախք մը, ոսկորի խուրձ մը ճիւաղային արտառոցութեամբ, սեւ մազերը ու մէկ մըն ալ սեւ աչքերը իրենց աղեղներուն հետ, անմնչան բիծեր են այդ հսկայ մարմինը ցուցադրելու սահմանուած։ Ահ աչքերը, և այն ալ սեւ աչքերը՝ որոնց գերին են մարդիկ։ Բայց այդ սեւը արդէն տխուր բան մը ունի իր մէջ, ա՛ն ճակատագրականօրէն, տխրութեան, տուայտանքի պատկերները ներկայացնող գոյնը եղած է։ Սեւը՝ յատկանշական բան մը ունի, որուն մէջ մահագուժ աւետում մը կայ, ու հոգեբանները կրնան կանխաւ գուշակել ատիկա։ Հիւք մը կ'ըլլայ իր կուրծքէն, ցաւի այդ հսկայ կարասէն՝ որ ծակ է, յատակ չունի առ յաւէտ։

Հի՛ճայ ջերմութեան նոպայ մը պատած է զանի, առատ քրտինք մը դուրս կուգայ իր մարմնէն, ո՛հ ինչ մարմին Աստուած իմ, մարմին չէ անիկայ այլ մորթ մը, մորթ մը սակայն՝ որ ոչ մէկ բանի կը ծառայէ։ Աչքերը տակաւ կը խփուին ու հառաչի մը պոռթկումին հետ՝ կ'երթան թաղուիլ, յուզումներուն ու խորհուրդներուն աշխարհին մէջ, հոն գտնելու համար պատասխանատուն իր այդ ծիւրող, հատնող կեանքին։ Այդ հառաչը բողոքն է այն զրկումներուն, այն տուայտանքներուն՝ որոնք պղպջաէ ձեռքի մը ուժգին հարուածները կը տեղան իր գլխուն։

Մայրը ծնրադիր աղօթք մը կը մրթմրթայ։ Աղօթք մը՝ որուն կէսը բողոք մըն է ուղղուած Անոր որ չի խընայեր իր սիրասուն զաւկին։ Հոգեցնցող մեղեդին վեր կը բարձրանայ, այդ հիւանդարայը մթնոլորտը ցնցելով, անոր ալքերը խառնելով իրենց ալեկոծ սրտերուն պէս։

Հիւանդ տղան կը քնանայ, թերեւս վերջին քունն է անիկայ, յաւիտենական քունը՝ որ անզօրը ըլլալ կը թուի, իսկ մայրը իր աղօթքին մէջ վերացած անընդհատ կը խնդրէ բան մը՝ որ չի՛ տրուիր երբէք։

Քնացող տղուն դէմքը ու մօրը վիճակը զննելով կը խորհիմ։ Անմիջապէս եղելութիւնները իրենց մերկացած, որոշ գոյներուն մէջ, աչքիս առջեւ կը պատկերեմ, փնտռելով բուն պատասխանատուն ամբողջ սերունդի մը փճացման, կեանքերու խորտակման սպառնացող, այդ ահարկու չարիքը։ Չարիք մը՝ որ մարդկութիւնը գիտակցութեամբ կը տանի իր հետ, առանց դարման մը խորհելու, առանց անոր ցանցէն պրծելու միջոցներուն վրայ մտածելու։

Բայց անիրաւութիւն է որ մէկուն գործած մեղքը ուրիշ մը քաւէ, այնպիսի մեղք մը որ գաղափար իսկ չունի գործուած յանցանքին վրայ։ Մինակ սա ամէնօրեայ ոճիրները չեն որ մարդոց սիրտը կ'արիւնեն, կեանքեր կը խլեն, դեռ ի՛նչ ոճրագործութեան նպաստող մոլութիւններ կան, ի՛նչ մեղքեր կան գործուած մութ վայրերու մէջ։ Բարոյական ի՛նչպիսի վայրագ գործեր կան որոնք օրն ի բուն տեղի կունենան և զորս գործողները չատ անգամ անգիտակից են այդ յանցանքին ու անսեղեակ արդիւնքին։

Գիջամոլներու, գինեմոլներու, յայրառներու ահագին խումբը կայ՝ որոնք անպատկառ, մարդկութեան իրենց եղբայր նետելիք անարգանքէն ալ չեն խորշիր, ու իրենց մոլութեանց անձնատուր, լոկ վայրկենական վայելքներու սիրուն, անձնական «Ես»ը նպաստաւորելու եռանդուն փափաքով կը չմորեն ապագայ գեռնաքարշ, արգահատելի կեանքի մը վիժումը պատրաստելով։ Ու այդ կեանքը իր բոլոր ցաւագարութեան մէջ, տառապանքի, թշուառութեան բոյն մը կ'ըլլայ՝ ուր կը քաշկռտուին իրենց վիճակին՝ անգիտակից անմեղ հոգիներ։ Այդ մարդիկը ահագին պատասխանատուութիւն մը կ'ստանձնեն իրենց ուսին, ու զարմանալի չէ՞, երբ անոնք անհոգ, չեն սարսռար իսկ իրենց ոճիրէն, ոճիր՝ զոր կը գործեն օրն ի բուն մարդկութեան ու ընկերականութեան ճակտին արատ ու մուր քսելով։

Ամուսնութիւնը կարծուածին չափ դիւրին բան չէ, ո՛վ չի պիտի ուզէր կին մը ունենալ, երջանկաբեր մթնոլորտը ըմբոշխնել, ամուսնական հաճելի հրապոյրներով կեանք մը վայելել, պզտիկներ ունենալ ճռուողուն։ Բայց այս փափաքներուն քով պէտք է նկատի առնել, իր ունեցած առողջական վիճակը, նիւթականը, բարոյականը, այս երեքը անհրաժեշտ տարրերն են կանգուն պահելու կառուցուելիք շէնքը՝ որ աւելի սաճար մըն է, խնկարկումի մեհեան մը։ Շա՛տ լայն պէտք է խորհիլ ամուսնանալու ձեռնարկելէ առաջ, առողջութիւնը պէտք է ամէնէն կարեւորը նկատել։ Մէկը կրնայ մոլորած ըլլալ, կրնայ գիջամոլ, կամ գինեմոլ ըլլալ, ոչ ոք կ'արգիլէ զինքը։ Անձնասպանին թոյլ կանգնել ապարդիւն բան է. բայց երբե՛ք և երբեք ներելի չէ այդպիսին ուրիշին կեանքը վտանգել անհաշիւ գործերով ու սխալ դատողութիւններով։ Խղճի դատաստանը չի տրամադրեր երբէք, որ չէ՛ապի մարդ մը իր հաճոյքին, իր յագուրդին համար, ամբողջ սերունդի մը ապագան փճացնէ, այդպիսի մարդը պէտք է մնայ իր դիրքին մէջ, հեռու ուրիշ մըն ալ վարակելու փորձանքէն։

Առողջութենէ վերջ, նիւթականի խնդիրը կայ։ Հազիւ օրապահիկը հայթայթող մէկը երբ իր կեանքը կը կապէ ուրիշին, արդէն իր ծանր բեռին վրայ երբ բեռ մըն ալ կ'աւելցնէ, ահա այդ կ'ըլլայ սկիզբը թշուառութեան աւերներուն։

Վերի հիւանդ տղան զոհ մըն էր. ու պատասխանատուն ինք չէր իր այդ վիճակին։ Պատասխանատուին ոճիրը, թշուառութեան անողոք մանդաղը, իրենց զոհուած՝ իրենց սարիններու գործը կատարած էին անոր կեանքը խլելով։ Զգուշութեան անտանելի լուծն իսկ, պատասխանատուներ ունի, և ատոնք այն թիփերն են՝ որոնք ոճրագործներու կարգը կը դասուին։

ՍՏԵՓԱՆ ԽԱԶՈՒՆԻ

ԿՂԵՐԸ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Դաստիարակութիւնը կղերին գործն է կ'ըսէր անցեալները լրագրի մը մէկ յօդուածը, մանաւանդ սա պարագան իբր փաստ բերելով թէ՝ աշխարհականները ուրիշ չատ ապարէզները մէջ կրնան նետուիլ մինչդեռ կղերականները ոչ։

Ասիկա մեր կրթական գործը կղերին յանձնել փափաքիլ կը նշանակէ, ինչ որ բացարձակապէս սխալ գաղափար մըն է։ Մանաւանդ որ իբր թէ կղերը դաստիարակի գործը պէտք է կատարէ եղեր քանի որ պարապ ժամանակ ունի, մինչդեռ ըստ օրինի կղերականը պարապոյ ժամեր պէտք չէ ունենայ։ Կղերականը եթէ քահանայ է, պէտք է իր ծուխերը հովուէ, իսկ եթէ կուսակրօն է քարոզչութենէ զատ առաջնորդական գործեր ալ պէտք է ունենայ։

Հին ժամանակի դաստիարակներուն կղերական ըլլալը անոր համար է որ այն ժամանակ ժողովրդեան մէջ զարգացածները կղերականներն էին, մինչդեռ հիմա աշխարհականներ ունինք այդ պաշտօնին յարմար։

Եթէ կղերականները թէ՛ հովուող և թէ կրթական գործի ծառայելու ըլլան այն ժամանակ երկու տիրոջ ծառայած պիտի ըլլան որուն անկարելի ըլլալը իրենք իսկ կը քարոզեն։

Երկուքին ալ գրեթէ միեւնոյն նպատակի ծառայելը չի՛ նշանակեր թէ կղերականը պէտք է ըլլայ նաեւ դաստիարակ, ինչպէս որ մարսողական և լուծողական դեղերը առողջութեան օգտակար են, բայց երկուքը մէկէն առնելը վնասակար։

Օտար վարժարաններուն կղերականներէ վարուիլը իբր օրինակ չենք կրնար բերել քանի որ անոնք միայն կրթական գործին կ'աշխատին և թէ նոյն իսկ այդ վարժարաններուն մէջ աշխարհական ուսուցիչներ կան։

Եկեղեցականներու դաստիարակ ըլլալուն ունեցած անպատեհութիւններուն օրինակ կրնամ ըսել թէ, Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանը որ կղերականներէ կը կառավարուի, ունի նաեւ աշխարհական աւագ ուսուցիչ մը որպէս զի եթէ կղերական տեսուչը իր պաշտօնին բերմամբ չկրնայ դպրոց գտնուիլ անիկա հսկէ աշակերտներուն։

Ուրիշ խնդիր է սակայն, եթէ առաջարկուի կրօնագիտութեան և բարոյագիտութեան դասերը կղերականներուն յանձնել, և այն ատեն թերեւս եղածը օրինաւոր առաջարկ մը կրնայ ըլլալ։

Աշխարհական ուսուցիչներուն մէջ քանի մը ապիկարներ գտնուիլը իբր փաստ չենք կրնար բերել կղերականներուն անթերի ուսուցչութիւն կարենալ ընելուն։ Ասկէ զատ չեմ կարծեր որ այսօր հրապարակի վրայ լաւ բնական գիտութիւններ գիտցող կղերականներ գտնուին, մինչդեռ իրենց գիտցած դպրութեան կամ գրականութեան չափ գիտցող աշխարհականներ ալ կրնան գտնուիլ։

Սխալ է այն կարծիքը թէ ուսանողը կղերականներու ազդեցութեան տակ աւելի բարեկիրթ կ'ըլլայ, այս գաղափարը կրնանք ունենալ կղերականներու վարած վարժարանները տեսնելով որոնք որ և իցէ առաւելութիւն չունին միւսներէն։ Ամէնէն լաւ կրթութիւն տուող կղերական վարժարաններ, իրենց դէմ կը տեսնեն տասնապատիկ աշխարհական վարժարաններ, որոնք իրենցմէ աւելի լաւ կրթութիւն կուտան։ Իրենց քրտինքովը վաստակող ուսուցիչներուն ձեռքէն ապրուստի միջոցը խլելով կղերականներուն քանի մը ոսկի եւս տալը, որ գոնէ կրթական տեսակէտով ո և է առաւելութիւն մը պիտի չունենայ, կարծեմ գովելի բան մը չէ։

ԱՐՄԵՆԱԿ ԳԸՐԸԳՃԵԱՆ

ՀՈԳԵԲՈՒԺՈՒԹԻՒՆ

Ամենուս ծանօթ է ուխտագնացութեան հնորհիւ եղած բժշկութիւնները։ Մեր մէջ չատ հիւանդներ, ապաքինած են այսինչ Սուրբին ուխտի երթալով, կամ քահանայի գլուխ մը աւետարան կարդալով։ Հիմա բժիշկները ասոր հոգեբուժութիւն անունը կուտան, այսինքն, մտային և մարմնաւոր տկարութիւնները բժշկել հոգիին ազդեցութեան հնորհիւ։ Մեր մամերուն շըփամը և աղօթելովը կարգ մը տըկարութիւններ բժշկուած են. վերջին տարիներու մէջ գիտական լուրջ քննութեան մը առարկան եղաւ այս պարագան։ Ամէն օր մենք կը տեսնենք մտքին ազդեցութեան տակ մարմինին կրած վիճակները։ Վախէն կը դեղնինք, խնդալով և ամչնալով՝ կը կարմրինք։ Մենք գիտենք թէ ջիղերը սփռուած են արեան անօթներուն՝ երակներուն և սրտին վրայ, որոնք պաշտօնն ունին սեղմուիլ և թուլնալ. արդ, երբ յանկարծ վախի զգացման տակ կը գըտնուինք, ջիղերը կը սեղմեն երակները որով արեան շրջանը կը դադրի եւ կը դեղնինք։ Խնդալով կը թուլնան ու այսպէս արիւնը առատ կը հոսի դէպի երեսը ու կը կարմրինք։ Ուրեմն կը հետեւի թէ միտքը կ'ազդէ ներքին ջղային հիւսուածներու և արեան անօթներու ու երակներու։

Մեր մէջ կան մասնաւոր գործարաններ, որոնք անդադար հիւթ կը պատրաստեն և որոնք արեան հետ խառնուելով կը սփռուին մարմնոյն զանազան կողմերը և կը ծառայեն իբր դեղթափ և կամ հակաթոյն։ Տխուր զգայումները այս հիւթը թոյնի կը փոխեն, և առաջ կուգան խանգարումներ. չատ անգամ տխրութիւնն ալ կ'ազդէ մարմնոյն վրայ։ Այդ թունաւոր նիւթերը մինչեւ իսկ արեան հետ կը խառնուին, ուրկէ առաջ կուգայ դեղնութիւնը (սարըլըգ)։ Վիշտերը երբ յանկարծական կը հասնին, անոնցմէ անմիջական կերպով կ'ազդուին ջիղերը, և առաջ կուգայ մահ, լուծանութիւն։ Բայց երբ կամաց կամաց ազդեն, մարդս աստիճանական փճացման կ'ենթարկեն։ Օրինակները պակաս չեն սրբահարութենէ ջղագարողներուն։

Փոխադարձաբար մարմինն ալ կ'ազդէ մտքին վրայ. երբ հիւանդ ըլլանք յուսահատութեան կը մատնուինք. դըժուարամարս կերակուր կերած օրերնիս երբ ստամոքսը սաստիկ տառապի այն օրը դիւրագրգիռ կ'ըլլանք։ Յօգնած անձնիս մտքերնիս կէս մը խանգարուած կ'ըլլայ, ամենապարզ դէպքերը անգամ չենք կրնար յիշել։ Մարդ մը երբ հիւանդ ըլլայ նոյն նիւթին վրայ տարբեր կը խորհի, իսկ երբ առողջանայ՝ տարբեր։ Այս երկու վիճակներէն կախուած ունի խորհրդածութեան մը լաւ կամ գէշ վախճանը։ Տակաւին մոռցած չեմ, անգամ մը ծանր հիւանդացած էի երբ լուսահոգի մայրս առանց բժշկի դեղեր գործածելու, ստէպ կը քաջալերէր թէ բնաւ հիւանդ չեմ։ Օր մը երբ աղէկնալու կողմ էի դարձեր, մէկ անհոգեհ բարեկամս երեսս նայելով՝ ըսաւ. «Մեղք է եղեր տղին, իլաճ չըլլար»։ Իսկոյն այս տխուր լուրը ազդեց վրաս, զգացի թէ ծանր հիւանդ եմ եղեր, վախս զիս դարձեալ անկողին ձգեց, ի զո՛ւր մայրս համոզիչ փաստեր բերաւ թէ՝ ըսածը սուտ է. չուրջ երեք ամիս տառապեցայ։

Օրինակները պակաս չեն այս կարգի դէպքերու։ Առողջ ըլլալու, հիւանդութեան թեթեւ ըլլալուն գաղափարը բարերար ազդեցութիւն կ'ընէ հիւանդի մը վրայ։ Այն որ հիւանդ եմ ըսէ, ու խորհի միշտ թէ հիւանդ է, քիչ ատենէն կը հիւանդանայ։ Կան եւ.

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ   62

ՁՈՒԱՐՃԱԼԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ՀՈՎԱՆՈՑԻ ՄԸ ՍԻՐՈՅՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԳ

Ճաշը լմննալու վրայ էր. Միս Էլէնի հայրը Սըր Տավիտ Քուրնէմսըն որ սկիզբէն ի վեր բոլոր անցած դարձածը պատմած էր,

— Սիրելիս, միւսիւ Տէրվէլ, ըսաւ, եթէ դուք մեզի սպառնացող վտանգը նշմարելով օգնութեան փութացած և մեզի ազատած չըլլայիք, այն վատերուն մեզի դէմ լարած ծուղակին մէջ իյնալով աշխարհի հրաժեշտ տուած կ'ըլլայինք։ Հետեւաբար մեր կեանքը ձեզի կը պարտինք, կեանքերնուս մինչեւ վերջին վայրկեանը երախտապարտ պիտի մնանք, ձեր այն մարդասիրական ընթացքին և այն վեհանձն զգացումին համար որ մեզի կեանք պարգեւեց։ Հիմակուհիմա իմ բոլոր մտասեւեռումս այն վատերէն վրէժ լուծել է։ Հաւատացէք որ կեանքս ազատած ըլլալուն մասին ուրախութեանս միակ պատճառը ա՛ս է. ա՛հ, այն վատ ու ստորին արարածներու վայրագութիւնը չեմ կրրնար կոր խելքիս մէջ պարակել։ Քիչ մը առաջ ըսիք որ այս տեղուանքը չատ լաւ ուսումնասիրած էք, վստա՞հ էք ասոր վրայ։

— Այո՛, ամէն ծակն ու ծուկը մի առ մի գիտեմ, տեսակ որ բնիկները անգամ չեն գիտեր իմ գիտցած ճամբաներս։

— Այդ պարագային, գործերնիս լաւ է։

Միս Էլէն, խօսք առնելով.

— Հաւանակա՞ն է որ անոնց ետեւէն հասնինք, յարեց։

— Բնաւ տարակոյս չկայ որ, ըսաւ, Սըր Դրիգորի Շորթ, պիտի կրնաք այն անարգ ու գձուձ արարածներուն հասնիլ և վրէժնիս լուծել, ա՛հ, չէ՛ք կրնար երեւակայել Մ. Տէրվէլ, թէ ո՛ր աստիճան յուզուած եմ անոնց ստորին արարքէն. ասկէ աւելի անուլի ու ջղագրգիռ ստորնութիւն կարելի չէ ենթադրել։ Այո՛, այո՛, կը յուսամ թէ ամէն պարագայի մէջ անոնց օձիքէն բռնելու բաղդը պիտի ունենանք, հետեւնիս ճարտար առաջնորդներ ունինք. մանաւանդ որ վատերը կարծելով թէ մենք հիմակ անդփի աշխարհի ուղիներուն մէջ կը թափառինք, վստահաբար չպիտի փութան փախչելու և մենք պիտի յաջողինք վրէժ լուծել այդ դաւաճանարար վատերէն։

— Այո՛, իրաւունք ունի, սիրելի բարեկամս, ըսաւ Սըր Ճէյմս Կուպի, եթէ մեր բարեկամը ուզէ քանի մը հաւատարիմներ ընկերացնել մեզի, հարիւրին հարիւր պիտի յաջողինք այդ գձուձ արարածներուն օձիքը ձեռք ձգելու։ Կ'աղաչեմ, սիրելի Մ. Տէրվէլ, եթէ բարեհաճիք մեզի այս շնորհը ընել, հաւատացէք որ դեռ Միս Էլէն զբօսանաւը չի նստած պիտի հասնինք անոնց։

Ֆրանսացին, այս հարցումներուն և խնդրանքներուն առանց պատասխանելու, պահիկ մը խորհրդաւոր ու լռանոտ դիրք մը առաւ, այնպէս որ ուղեւորները վայրկենաբար արհաւիրքի զգացում մը ունեցան, կասկածելով թէ ծանր պիտի ըլլար Մ. Տէրվէլի տալիք այս պատասխանը։

— Կ'աղաչեմ, շնորհ ըրէք, Մ. Տէրվէլ, ըսաւ Սըր Դրիգորի Շորթ, արդեօք կարող չէ՞ք մեզի համար պէտք եղած ճամբու պաշարը, հետեւորդները, և այլն տալ. ինչու չէք պատասխաներ հարցումներուն... արդեօք մասնաւոր պատճառ մը ունի՞ք մեզի դէմ այսչափ վարանոտ վարուելու, կ'աղաչեմ իրաւունք չունի՞նք միթէ ժամ առաջ զանոնք հետապնդելու։

—Մինակ անոնց հասնելու մօտ չէ, ըսաւ Մր. Վիլֆրիտ, այլ կը փափաքիմ ժամ առաջ ճամբայ ելլել Ամերիկա երթալու համար... ա՛հ, եթէ անգամ մը Նիւ Եորքի ցամաքը ոտք կոխենք։ Շնորհ ըրէք Մ. Տէրվէլ, ժամ առաջ ճամբայ ելլենիս ձեր մարդասիրութենէն կախուած ունի... ա՛հ, չէ՛ք գիտեր թէ որ աստիճան երախտապարտ պիտի մնանք ձեզի։

Մինչեւ այն ատեն Ֆրանսացին անշարժ ու անձայն կը խորհէր առանց պատասխանելու։ Ուղեւորները այլ եւս բոլորովին մտատանջութեան մատնուած էին և տարօրինակ յուզում մը պատած էր անոնց սիրտը, խորհելով որ գձձուութեան նոր ծուղակի մը մէ՞ջ կը գտնուէին արդեօք. այլ եւս կասկած չէր մնացած թէ Մ. Տէրվէլ, վատ Նաթի Բարքէլի մարդիկներէն էր և գիտմամբ զիրենք կը զբաղեցնէր, ժամանակ տալու համար անոնց որ առանց ո և է հետապնդումի ենթարկուելու կարենան Միս Էլէն չոգենաւը փախցնել։

Սըր Ճէյմս Կուպի կը սարսռար խորհելով որ բաղդին անագորոյն բերումովը չպիտի կրնային ազատիլ այս սոսկալի տառապանքէն, մինչ Սըր Դրիգորի Շորթ Ֆրանսացիին վարանոտ վերաբերումը և անպատասխանի ընթացքը, անծանօթ պատճառներու կը վերագրէր։

Սըր Տավիտ Քուրնէմսըն գլուխը երկու ձեռքերուն մէջ առած, տարօրինակ թմլուկի մը բռնուածի պէս կը սարսռար կեցած տեղը։

—Ա՛հ. արդեօք այս Ֆրանսացին ալ այն վատերուն ընկերն է, կ'ըսէր ինքնիրեն... Ահա ուրիշ փորձանք մըն ալ, խերն անիծած հովանոցին համար սա քաշածնիս նայէ։

Սակայն միեւնոյն ատեն կը խորհէր որ եթէ Մ. Տէրվէլ անոնց ընկերը եղած ըլլար, ինչո՞ւ համար զիրենք ազատեր այդ մահէ մը... ամէն պարագայի մէջ Ֆրանսացին լռելու և խորհելու ուրիշ պատճառ մը ունէր, սակայն, ի՞նչ էր այս պատճառը։։

Վերջապէս Ֆրանսացին պատասխանելու պատրաստ դիրք մը առնելով,

—Օրիորդ և պարոններ, ըսաւ, ձեզի պատասխանելու համար ցոյց տուած վարմունքս կարգ մը կասկածներ արթնցուց ձեր մտքերուն մէջ, ասիկա չատ լաւ գիտեմ. սակայն տագնապալի վայրկեանի մը մէջ իրաւունք ունիք կասկածելու. ձեզի տալիք պատասխանս այնչափ հաճոյալի չպիտի թուի, որովհետեւ ճամբայ ելլելու նպատակնիդ միանգամ ընդ միշտ պիտի խափանուի. Ահա ինչու այս պատճառով էր որ ձեզի պատասխան տալու վարանեցայ։

—Բայց ըսէք, կ'աղաչեմ, ըսաւ Սըր Ճէյմս Կուպի, ինչո՞ւ...

—Որովհետեւ հիմակուհիմա անկարելի է որ ձեր մէջէն մէկը կարենայ ասկէ ճամբայ ելլել։

(Շարունակելի)

ըլոտասարգներ որ Թոքախտի կասկած մը կը տածեն իրենց մասին, մինչ բոլորովին անտեղի և ճշմարտութենէ հեռու է այդ ախտը իրենց համար։ Այդ կարգի մարդիկներ օր մը վտանգաւոր պիտի վարակուին նոյն ախտէն, մի միայն իրենց կասկածներուն և վախերուն շնորհիւ սակայն։

Բարոյականը յաճախ աւելի կ'ազդէ դարմանումին մէջ քան թէ գործնականը։ Շատ բժիշկներ այս պատճառաւ, միշտ զուարթ կը խօսին, կը կատակեն ամէնէն ծանր հիւանդներուն հետ իսկ, կը ծաղրեն հիւանդութիւնը, յոյս կը ներշնչեն ախտաւորին. այս ընթացքը գոնէ հոգեպէս կը սփոփէ ենթական։ Այս տեսակ խօսք մը, յուսադրութիւն մը յաճախ աւելի կ'ազդէ քան դեղերու լաղմաթիւ շիշեր։

Գիտութիւնը այժմ կ'ընդունի այս, և հոգեխօսութեամբ կը մեկնէ այն հրաշքները որոնք տեղի կ'ունենան կրօնական ուխտատեղիներու մէջ, հաւատքի և բժշկումի զօրաւոր թափի մը ազդեցութիւնով։

Յ. ԲՈՒԿԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԻ ՑԱՆԴՈՒԳՆ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ.—ԴԻՄԱԿԱՒՈՐ ԳՈՂ ՄԸ. — Արտասովոր պարագաներու տակ յանդուգն գողութիւն մը գործուեցաւ Դչ. գիշեր Պերլինի և Նորտըրլիի միջեւ բանող գիշերային ճեպընթացին մէջ։ Զոհերն էին ելմտական նախարարութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարի մը կինը՝ Տիկին Նօհլլէ, իր երեք զաւակները, և սպասուհի մը, որոնք առաջին կարգի վակոնի մը մէջ կը գտնուէին։ Բոլոր վակոնները իրարու հետ հաղորդակցութիւն ունէին։ Գիշերուան խոր խաւարին մէջ, մինչ կառախումբը կը սուրար մեծ արագութեամբ, երկար վերարկուով մարդ մը, դիմակաւոր, և երեսը սեւցուցած, խուցը մտաւ և ատրճանակ մը ներկայացնելով տիկին Նօհլլէի, պահանջեց անոր դրամը կամ կեանքը։ 700 մարք ընդունեց տիկինէն, և յետոյ պարպեց երեք զաւակներուն և սպասուհիին գրպանները, միշտ ատրճանակ ի ձեռին սպառնալով։ Ապա պատուհանէն իջաւ տախտակեայ ոտնադիրին վրայ և փախաւ անկէց։ Տիկին Նօհլլէ իրազանգումի տուաւ գործը, և կառախումբը կեցաւ, բայց գողէն հետք մը չգտնուեցաւ։ Այս գողութեան յանդգնութիւնը և գերմանական խիստ դրութեան տակ ա'յսքան դիւրութեամբ կատարուած այդ դէպքը սարսափ տարածած է երկաթուղիի ճամբորդութեան մէջ։

ԾՆՈՒՆԴՆԵՐՈՒ ԱՆԿՈՒՄԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ.— Լոնտոնի Համալսարանը Ցիշատակագիր մը հրատարակեց սա' նիւթին վրայ թէ մարդոց բեղնաւորութիւնը ի'նչ յարաբերութիւն ունի ընկերային կեանքին միջավայրին հետ, և թէ վերջին յիսուն տարուան մէջ այս յարաբերութիւնը ի'նչ փոփոխութիւն կրած է։ Ցիշատակագրին հեղինակն է նոյն համալսարանին ուսուցիչներէն Մր. Տէվիտ Հիրըն։ Հեղինակին նպատակն է ցոյց տալ թէ անգլիական ընտանիքներուն մէջ տղայոց թիւին անկումը ո'ր աստիճան է բաղդատմամբ ընկերային նոր կեանքին, անգլիացի կիներուն նուազեալ բեղնաւորութիւնը ո'ր աստիճան կրնանք վերագրել ընկերային միջավայրին, կամ ա'յն պայմաններուն, որոնք առաջ կը բերեն աղքատութիւն, հիւանդութիւն, և կամ ընդհանրապէս վատառողջ և անհոգածու միջավայր մը։ Բիրսըն ասկէց առաջ ապացուցած է թէ ամուսնացեալ բնակիչներուն հարիւրին 25ը երկրորդ սերունդին հարիւրին 50ը կ'արտադրէ, և վերջերս Բօուխ հաստատեց այս եզրակացութիւնը։ Արդ, խիստ կարեւոր է ճշդել թէ այս արտադրիչ հարիւրին 25ը ժողովուրդին լաւագո՞յն մասն է թէ յոռեգոյնը։ Արհեստաւոր դասակարգն է որ համեմատաբար ամենամեծ թիւը կուտայ բնակիչներուն։

Իրողութիւնները քաղուած են երկու աղբիւրներէ, քաղաքապետութեանց ընտանիքներուն մեծութեան վերաբերեալ ցանկերու չարքերէն զորս հրատարակած է Բրօֆ. Բիրսըն։ Գըլխաւորաբար Լոնտոնի վրայ հաստատուած են եզրակացութիւնները։

Հեղինակը խիստ բծախնդիր է մասնագիտական բառերու մասին, բայց կէտ մը կայ որ յայտնապէս ցոյց կուտայ թէ հարուստ միջավայրը ի'նչ կերպով կ'ազդէ բնակիչներուն աճման վրայ.—

«Այն շրջանակներուն մէջ ուր հարուստ դասակարգերը բազմաթիւ են և ուր շատ սպասաւորներ կը պահուին, ամուսնացեալ կիները ամէնէն քիչ զաւակներ ունին։ Այս յարաբերութիւնը յոյժ որոշ է և եզրակացութիւնն ալ յոյժ նշանակալից։»

Ընդհանրապէս բարեկեցութիւնը և դաստիարակութիւնը յարակից են ծնունդներու ստորին չափի մը։ Ուր որ աշխատութիւնը ամէնէն աւելի ստորին տեսակէն է, ո'ւր որ աղքատութիւնը կ'առաջնորդէ ծնողքները իրենց զաւակը կարելի եղածին չափ պզտիկ տարիքի մէջ գործի դնել, ամուսնացեալ կիները ամէնէն աւելի զաւակ կ'ունենան։ Ուր որ գէշ են առողջական պայմանները որոնց ներքեւ կ'ապրի ժողովուրդը, և ուր որ գէշ է մտաւոր և ֆիզիքական առողջութիւնը, ծնունդին սակը աւելի բարձր է։

Այս գեղադրին մէջ հաւաքուած արդիւնքները կը թուին ցոյց տալ թէ ծնունդի ստորին չափի առաջնորդող բարեկեցութեան և դաստիարակութեան պայմանները կ'առաջնորդեն նաեւ քաղցկեղի պատճառաւ մահերու բարձր սակի մը։ Ուրիշ խօսքով, քաղցկեղը թոքախտին նման չկրնար իբրեւ աստիճանացոյց ընդունուիլ այն վատառողջ միջավայրին, որուն հետ կապ ունի ծնունդի բարձր սակ մը։ Մեծ քաղաքներուն աղքատագոյն կեանքին հետ չփման մէջ եղողները ստուգապէս գիտեն թէ տղայոց մահուան սակը ո'րքան բարձր է հոն։ Ո'ւր որ աղքատութիւնը մեծ է, գինովութիւնը մեծ է, խնայողութիւն քիչ է, մանուկին կեանքին մասին անհոգութիւնը մեծ է, և տղայոց մեռելութիւնը իր ամենաբարձր համեմատութեանց կը հասնի հոն։ «Ասիկա իսկ կը բաւէ կ'ըսէ հեղինակը, հասկցնելու համար թէ ո'րքան անբաղձալի է այսպիսի դասակարգի մը գոյութիւնը, և ո'րքան անյարմար է անիկա իր նմանը վերարտադրելու։»

Ո՛ր շրջանակներուն մէջ որ մանուկի կեանքին նկատմամբ անհոգութիւնը մեծ է, հոն մահուան սակն ալ ամէնէն աւելի բարձր է։ Ո'ւր որ մայրերը և հայրերը անբաղձալի պարագաներու տակ կ'ապրին, հո'ն ամէնէն աւելի է ծնող տղայոց թիւը։ Ահա թէ հեղինակը ի'նչ մելամաղձիկ ամփոփոյք մը կ'ընէ.—

«Նուազ բարեկեցիկ և նուազ դաստիարակեալ շրջանակներուն մէջ կիները ամենամեծ ընտանիքները կը կազմեն, և հասարակութեան մը բարոյապէս և ընկերապէս ամէնէն ստորին դասակարգերը անո'նք են որոնք զիրենք կը վերարտադրեն ամենամեծ արագութեամբ։»

Հասարակութեան մը նուազ բարեկեցիկ, նուազ խնայասէր, նուազ դաստիարակեալ, և ֆիզիքապէս տկարագոյն մասին կանուխ ամուսնութիւնները մինչեւ աստիճան մը պատճառ' են անոնց ծնունդներուն բարձր սակին, բայց հարիւրին 50 համեմատութեամբ միայն։ Այսչափ մըն ալ, այսինքն հարիւրին 50, կրնանք բարձր ընկերային դիրքի վրայ գտնուողներուն նուազ բեղնաւորութեան, կամ բեղնաւորութեան նպատակաւոր սահմանափակումին պատճառ համարել։ Բայց ուշ ամուսնանալը միակ պատճառը չէ հասարակութեան մը լաւագոյն տարրին ներկայ ծնունդներուն ստորին չափին։

Ցանկ մը տրուած է ցոյց տալու համար թէ սպասուհիներուն, ոչ-արհեստաւորներուն, ընդհանուր երկրագործներու մէջ ալ միեւնոյն ընդհանուր յարաբերութիւնը կայ ընկերային անբաղձալի պայմաններուն և ծնունդի բարձր սակին միջեւ, և վերջին յիսուն տարիներուն մէջ այս յարաբերութիւնը գրեթէ կրկնապատկուած է, այսինքն վերոյիշեալներն ալ աւելի զաւակ կ'ունենան և անոնց մէջ ալ բարձր է մանուկներուն մահուան թիւը։ Վերջին յիսուն տարուան մէջ հարիւրին հարիւր աւելցած են ա'յն պատճառները՝ որոնցմով հասարակութեան մը աղքատագոյն մթերքը աւելի մեծ սակով կը վերարտադրէ քան նոյն հասարակութեան լաւագոյն մթերքը։

1851ին շատ զաւակներ ունեցող կիներուն շրջանակները անոնք էին որոնք տղայոց մահուան նուազագոյն սակը ցոյց կուտային։ 1901ին, ո'ւր որ տղայոց մահուան թիւը ամէնէն աւելի մեծ էր, բեղնաւորութիւնը հոն աւելի մեծ էր։ Հիմակ տարակոյս չկայ որ բեղնաւորութիւնը ամէնէն աւելի բարձր է այն շրջանակներուն մէջ ուր անհոգութիւնը ամէնէն աւելի մեծն է։ Տեղեկագրին մէջ ստորեւ ծանօթութիւն մը հետեւեալը կ'ըսէ.—

«Ասկէց առաջ գործարաններուն մէջ աշխատող տղայք առեւտրական դրամագլուխ մը կը համարուէին, այսինքն ծնողքին համար ամենամեծ կարեւորութիւն ունէր սա' պարագան որ ո'չ միայն բազմանդամ ընտանիք մը ունենային, այլ քաջառողջ պահէին զայն։ Հիմա տղայք երկար շրջանի մը համար առեւտրական ոեւէ արժէք չունին, այսպէս ո'չ միայն անփոյթ կ'առնուին, այլ նոյն իսկ այն շրջանակներուն մէջ ուր գործաւորական կեանքը ամէնէն աւելի ծաղկեալ է և բարգաւաճ, երկունքի պտուղները վատառողջ պայմաններու մէջ կը մեծցուին և կամ ծնունդէն առաջ կը փճացուին։»

Հեղինակը հետեւեալ կերպով կ'ամփոփէ իր տեսութիւնները.—

«Քննութիւնները ապացուցին թէ Լոնտոնի շրջանակներուն մէջ շատ սերտ առնչութիւն մը կայ ընկերային անբաղձալի միջավայրին և ծնունդներու բարձր սակին միջեւ։ Աճողուած շրջանակներուն մէջ, ուր ստորին աշխատաւորներու ծայրայեղ առատութիւն մը կայ, ուր հարկ չէ շատ պզտիկ տղաքներ բանեցնել օրական հացը ճարելու ընտանիքին համար, ուր տղայոց մեռելութիւնը աւելի մեծ է, հո'ն վերարտադրող տարիքի կիները ամէնէն աւելի շատ զաւակ ունին։ Ո'ւր որ դաստիարակութիւնը և մտքի լուսաւորութիւնը աւելի է, ո'ւր որ աւելի պարապոյ ժամեր կան և հանգստաւէտութեան պայմանները աւելի են, ինչպէս կերեւի սպասաւորներու շատութենէն, ո'ւր որ վաճառական դասակարգերը թուով աւելի են, հո'ն ծնունդի սակը ստորին է։ Դարձեալ, ո'ւր որ աւելի ընդհանուր աղքատութիւն կայ, ուր թոքախտի նման գէշ միջավայրի նշաններ աւելի են, ուր աղքատ լուսնոտներ առատ են, հո'ն ծնունդներու սակը ամէնէն աւելի բարձր է։ Անբաղձալի ֆիզիքական պայմաններէն քաղցկեղը միայն աւելի գերակշիռ կը թուի ըլլալ բարեկեցիկ և դաստիարակեալ շրջանակներուն մէջ։

«Անբաղձալի տարրերուն ծնունդեան բարձր սակը չի փոխարինուիր մահերու բարձր սակով։ Ստորին դասակարգերու զուտ բեղնաւորութիւնը բարձրագոյն դասակարգերու բեղնաւորութենէն գերազանց կը մնայ։ Ստորին միջավայրին և ծնունդներու բարձր սակին միջեւ յարաբերութիւնը գործնականապէս կրկնապատկուած է վերջին յիսուն տարիներուն մէջ, և յայտնի է թէ Լոնտոնի մէջ ընկերային բարձր դասակարգին մէջ բազմանդամ ընտանիքները նուազ են, իսկ աւելի են միւս դասակարգին մէջ։ Այսչափը կը բաւէ ցոյց տալու թէ հասարակութեան կարողագոյն և հարուստ մթերքին ծնունդին սակը երթալով կը նուազի բաղդատմամբ մտաւորապէս և ֆիզիքապէս տկարագոյն մթերքներուն։

«Եթէ դառնանք փնտռենք այս նուազումին մասնաւոր աղբիւր մը, բնականաբար նախ և առաջ ամուսնութեան յետաձգումը մէջ կը բերենք։ 1851ին գործին ամբողջ վիճակը ա'յս էր, բայց 1901ին կիսով չափ միայն այսպէս է։ Ցիսուն տարուան մէջ յայտնի կերպով աւելցած է յարաբերութիւնը ստորին միջավայրին և ծնունդի բարձր սակին միջեւ, և այս յաւելումը ուշ ամուսնութիւնէն տարբեր պատճառներ ունի։ Եթէ հարիւրին 50ը ուշ ամուսնութեան ալ վերագրենք, ասով գործերուն պայմանը փոխած չենք ըլլար։

«Սա' յայտարարութիւնները էական ուղիղ են.—

«Ա. — Ամուսնացեալ ժողովուրդին հարիւրին 25ը յաջորդ սերունդին հարիւրին 50ը կ'արտադրէ։

«Բ. — Անտարակոյս ժառանգական են ֆիզիքական և մտաւոր դրոշմները, առողջութեան և վատառողջութեան ձգտումները, մտաւորական և ձեռական կարողութիւնները։

«Գ. — Մեծ քաղաքի մը ներկայ ընկերային պայմաններուն տակ, ի'նչ որ ըլլայ, զուտ բարձրագոյն բեղնաւորութիւն մը յայտնապէս առնչութիւն ունի ընկերային անբաղձալի տարրերուն հետ։»

Անգլիական թերթերը բացարձակապէս ստոյգ կը գտնեն Մր. Հիրըն եզրակացութիւնները, որոնք սովորական քննութեամբ եւս կը հաստատուին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐԸ. — Լայբցիկի կայս. Բարձրագոյն Ատեանը գտնիւթ նստի մէջ դատեց ճարտարագիտութեան ուսանող մը, Եաքօպ Տօլֆէն անուն, 22 տարեկան, որ ամբաստանուած է թէ զինուորական գաղտնիքներ դուրս հանած է։ Ամբաստանագիրը ցոյց կուտայ թէ Եաքօպ օտար Տէրութեան մը տեղեկութիւններ հաղորդեր է անծուխ վառօդին, դաշտային հրետանիին և մարտանաւերու թնդանօթներուն վրայ։ Որովհետեւ անծուխ վառօդը զինուորական գաղտնիք նկատուած չէ, բանտարկեալը այս կէտին վրայ անպարտ արձակուեցաւ, բայց միւս կէտերուն վրայ երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան, հինգ տարի քաղաքային իրաւունքներու կորստեան և ոստիկանական հսկողութեան դատապարտուեցաւ։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Փաստաբան Մօրնառ Վճռաբեկ Ատեանին առջեւ յայտարարեց թէ չորրորդ անգամն է որ արդարութիւն կը պահանջէ ի նպաստ իր պաշտպանեալին։ Զօրս տեղեկագիրներ խմբագրուած են այս մասին, որոնք թէեւ կը տարբերին, իրողութիւնները որոշակի ցոյց տուին թէ հարիւրապետ Տրէյֆիւս, «այդ պարտաճանաչ սպան», երբեք մասնակցած չէ այն անպատիւ գործողութիւններուն որոնք վերագրուած են իրեն, և թէ երեք անգամ, Էսթէրհազիի դատավարութիւնն ալ մէջը ըլլալով, զինուորական դատաւորները մոլորութեան մէջ ինկան ճշմարտութիւնը ամօթալից կերպով խեղաթիւրուած ըլլալով։ Համոզուած էր թէ ամէնքն ալ բարի դիտաւորութիւններով ոգեւորուած էին, բայց որովհետեւ դատական մարզանք ստացած չէին անկարող եղան ճշմարտութիւնը մաղելու։ Արդ, Տրէյֆիւսի դէմ գործածուած բոլոր այն մեքենայութիւնները ի'նչ էին։ Ամենակարեւոր խնդիր մըն է ասիկա։ Դատական քննութեան խեղաթիւրման իրական պատճառն էր հակասեմականութիւնը։ Փաստաբան Մօրնառ շարունակելով ըսաւ թէ ամէն ջանք եղած էր Տրէյֆիւսը կործանելու իր Եբրայական ծագումին պատճառաւ։ Բարձրաստիճան սպաներ յայտարարած էին թէ Մեծ Սպայակոյտին մէջ հրեայ չեն առներ, բայց Տրէյֆիւս մտաւ հոն։ Այս պարագաներուն տակ Տրէյֆիւս բնականաբար կասկածելի պիտի ըլլար։ Ուստի երբ կասկած ինկաւ անոր վրայ, արդէն իսկ կորսուած էր։ Սկիզբէն զօրավար Մէրսիէ սխալ մը և անկանոնութիւն մը միայն գործեց, բայց յետոյ իր սխալը ծածկելու համար դիմեց տեսակ մը անիրաւութեան գաղտնի տօսիէ մը մէջտեղ հանելով։ Էսթէրհազիի դատավարութիւնը յերիւրուեցաւ զօրավար Մէրսիէն փրկելու համար, և ուրիշ հնարքներ գործածուեցան անձնապաշտպանութեան համար։ Գնդապետ Հանրի ամէնէն աւելի կեղծ թուղթեր շինեց։ Այս ամէնուն տակը հրեան դատապարտելու սկզբունքը կար։

ՄԻԼԻՈՆԱՏԷՐ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆԸ. — Մր. Թօ Ամերիկայի Տօնին ի պատիւ խնդրեց որ արտօնութիւն տրուի իրեն բոլոր բանտարկեալներուն սառնամոյչ և կարկանդակ հրամցնելու. Թոյլ տրուեցաւ իրեն, բայց երբ փափաքեցաւ երկրորդ օրն ալ կրկնել իր վեհանձնութիւնը, բանտային իշխանութիւնք արգիլեցին։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՍԵՐՊԻԱ. — Ամիսներէ ի վեր տեւող բանակցութիւնք մաքսային խնդրոյն վրայ յանկարծ խզուեցան, որովհետեւ Սերպիա չընդունիր Աւստրիոյ պայմանները՝ իր բանակին պէտքերը Աւստրիոյ միջէն գնելու։ Սերպիա ֆրանսական և գերմանական գործարաններէն կը փափաքի այդ պէտքերը լրացնել։ Աւստրիա իր սահմանագլուխը պիտի գոցէ սերպիական արջառներուն առջեւ, որոնց արտածութիւնը անհրաժեշտ է Սերպիոյ համար։ Կօլուխովսքի կոմս Պատուիրակութեանց առջեւ յայտարարեց թէ Սերպիա իր տնտեսական գոյութիւնը կը պարտի դէպ ի Աւստրիա իր արտածութեանց, ուստի իր ճարտարարուեստական պէտքերը հոգալու է աւստրիական հրապարակէն, քանի որ տասը ապրանքները ֆրանս. և գերմանական ապրանքներուն չափ լաւ են։ Աւստրիա սահմանագլուխէն ետ դարձուց ութը վակոն լեցուն սերպիական արջառ։ Սերպ կառավարութիւնը բանակցութեան պիտի մտնէ Մեծին Բրիտանիոյ, Ֆրանսայի, Իտալիոյ և Պելճիոյ հետ առեւտրական պայմանագրութիւն մը կնքելու, որով կարենայ ամառ սակերով անոնց վաճառքները ներածել Սերպիա։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹԻԲԷԹ. — Անգլ. կառավարութիւնը արգիլեց չուէտացի երկրախոյզ Սվէն Հէտինի մուտքը Թիպէթի մէջ, սա հիմամբ թէ բրիտանական կառավարութիւնը որոշած է բրիտանացի ճամբորդներուն չարտօնել Թիպէթը խուզարկել, և ինչ որ կ'արգիլուի անգլիացի հպատակներուն, չի կրնար թոյլատրուիլ ուրիշներու։ Միւս կողմէ արդէն Թիպէթական կառավարութիւնը անցագիր չի տար։ Գիտնական աշխարհին մէջ անգլիական կառավարութեան այս տրամադրութիւնը դժգոհութիւն առաջ բերած է, մանաւանդ նշանաւոր երկրախոյզին հանդէպ այս բռնուած ընթացքը։ Սվէն Հէտին 1905 Հոկտ. 16ին ձեռնարկած էր այս ճամբորդութեան իր ծննդավայր Սթօքհօլմէն սկսելով։ Խուզարկեց Ինդոս և Պրահմաբուտրա գետերուն աղբերակունքը։ Կ'ըսուի թէ Թիպէթի մուտքը արգիլուած է զինուորական պատճառներով։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԲԱՐԼԱՄԷՆԹԻՆ ՄԷՋ. —Արտաքին գործոց նախարար Սըր Էտուարտ Կրէյ Ճաբոնի հետ զինակցութեան վրայ հարցման մը պատասխանելով, ըսաւ թէ Ճաբոն վերջին պատերազմէն վերջ իր բոլոր գործունէութիւնը և ոգին կը գործածէ խաղաղիկ զարգացման և Քորէայի քաղաքականութեան հետամուտ չէ, այլ ընդհակառակն իր ստացած դիրքը ամրացնելու։ Այս զինակցութիւնը երկու կողմերուն համար ալ ապահովութիւն կուտայ, առանց անհանգստութեան պատճառ տալու։ «Վստահ եմ թէ, ըսաւ, զինակցութիւնը երկարատեւ պիտի մնայ, հետզհետէ զօրանալով և վստահութիւն ներշնչելով։

∴ Նախարարը շարունակեց. — «Նախորդ կառավարութիւնը Ֆրանսայի հետ համաձայնութեան մասաւ, որ հարթեց երկար ատենէ ի վեր Անգլիոյ և Ֆրանսայի միջեւ գտնուած դժուարութիւնները, և ինչ ինչ պայմաններու տակ դիւանագիտական աջակցութիւն խոստացաւ իրարու։ Այս դժուարութեանց բարձումով բարեկամութիւն հաստատուեցաւ երկու երկիրներուն միջեւ, որ երթալով կ'աճի։ Ո'ւր որ հարկ ըլլայ այսպիսի դիւանագիտական աջակցութիւն մը, երկու կառավարութիւններն ալ ինքնաբերաբար կուտան իրարու առանց վերապահութեան և սահմանափակումի։ Մեր պարտականութիւնները իրարու հանդէպ կը կատարենք սիրով, բայց պէտք է ըսել թէ այս բարեկամութիւնը երբեք ուրիշ երկրի մը դէմ ուղղուած չէ, և մեր արտաքին քաղաքականութիւնը չազդուիր այս բարեկամութենէն։ Ո'չ Անգլիոյ և ոչ Ֆրանսայի մէջ չկայ ոեւէ գաղափար թէ մեր միջեւ բարուոք համաձայնութիւնը արգելք մը ըլլայ բարուոք և սրտագին յարաբերութիւններ տածելու ուրիշ Տէրութիւններու հետ։»

ԳԵՐՄԱՆ ԳԻՏՆԱԿԱՆԻ ՄԸ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Պէրլինի Համալսարանին բնագիտական ճիւղին Տնօրէն Բրօֆ. Բօլ Տռուտէ իր բնակարանին մէջ անձնասպան եղաւ, մտքի խանգարման հետեւանքով, որ յառաջ եկած է չարաչար աշխատութենէ։ Բրօֆ. Տռուտէ զարմանալի գործունէութիւն մը ցոյց կուտար միշտ թէ իբրեւ գիտնական և թէ իբրեւ ուսուցիչ։ Իր բարեկամները երկար ատենէ ի վեր մտահոգութեան մէջ էին անոր մասին, քանի որ ան իր երիտասարդական հասակը ծայրայեղ յոգնութեան կ'ենթարկէր։ Գիտունին անձնասպանութիւնը ցոյց տուաւ թէ այս մտահոգութիւնը անհիմն չէր։ Բրօֆ. Տռուտէ, որ դեռ չէր աւարտած 43 տարին, երիտասարդ բնագէտներուն մէջ ամէնէն գործունեաներէն մին էր, որոնց աշխատութիւնները նպատակ ունին ֆիզիքական աշխարհի երեւոյթները խուզարկելու։ 1905էն ի վեր Պերլինի համալսարանին մէջ Հելմհոլցի ուսուցչական աթոռը գրաւած էր։ Տեսողականութեան և Ելեկտրականութեան մէջ մեծ համբաւ շինած էր։ Իր գլխաւոր գործերն են «Տեսողականութեան Վարդապետութիւն» մը, և «Եթերին բնագիտութիւնը ելեկտրամագնիսական հիմերուն վրայ»։ Իր եղբայրն է բանաբանական պարտէզին Տնօրէնը։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՑԱՂԹԱՆԱԿ ՄԸ ԱՏԼԱՆՏԵԱՆԻ ՎՐԱՅ.— Ֆրանսական Բռօվանս և գերմանական Տայչլանտ փոխադրանաւերը արագութեան մրցում մը կատարեցին Ատլանտեան ովկիանոսին վրայ։ Ֆրանսականը հինգ օրէն, 13 ժամէն և եօթը վայրկեանէն կատարեց ուղեւորութիւնը, բայց Տայչլանտ յիսուն ծովային մղոն անցաւ Բռօվանսէն։ Այս վերջինը բոլորովին նոր շոգենաւ մըն է և առաջին անգամ կը կատարէր իր ճամբորդութիւնը Նիւ Եորք, և Նիւ Եորքէն Հավր։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ Տօնը, Ատլանտականէն մինչեւ Խաղաղական, կատարուեցաւ Դչ. օր մեծ ոգեւորութեամբ։ Հակառակ տեղատարափ անձրեւին Մր. Րուզվէլթ իր խօսումը պահեց և Օյսթըր Պէյի մէջ բացօթեայ ժողովրդեան մը առջեւ սովորական ճառը խօսեցաւ։ Իր բանախօսութեան միջոցին բազմութեան մէջ մարդ մը կը խօսէր, և վերջապէս Նախագահը այդ չաղակրատը մատնանիշ ընելով, ըսաւ. — «Պէտք դադրի՞ք խօսելէ»։ Մարդը չհասկցաւ և Մր. Րուզվէլթ կրկնեց.— «Հա՛մր է այդ մարդը։ Եթէ համր է, թո'ղ բթամիտ ալ ըլլայ։» Ներկաները շատ խնդացին։

Բանախօսութեան ընթացքին մէջ Նախագահ Րուզվէլթ ըսաւ.—

«Վերջերս մեծ ամբաստանութիւններ եղան մեր ընկերային և առեւտրական կեանքին վրայ։ Իրաւ է թէ անիրաւ բաներ եղան (ակնարկութիւն Մսի Թրըսթին), բայց գրգռուելու պատճառ մը չկայ, մեր ժամանակին ինը տասներորդը չանցընենք ըսելով թէ Մսի Թրըսթը ամէնէն գէշ երկիրը ըրաւ Միացեալ Նահանգները, այլ աշխատինք անիրաւութեան պատճառները բառնալու։

ՌՈԺԷՍԹՎԷՆՍՔԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ.— Եչ. օր բացուեցաւ ատեանը քննելու Ռոժէսթվէնսքի ծովակալին գործը Ցուշիմայի ճակատամարտին մէջ։ Խոստովանեցաւ յանցաւոր ըլլալը, և ամբողջ պատասխանատուութիւնը վրան առաւ Պէտովի թորփիլանաւին անձնատուութեան համար, ուր ապաստանած էր փախչելով Քնեազ Սուվարով իր զրահաւորէն։ Ցարեց թէ պատրաստ է ամենախիստ պատիժը կրելու այսպիսի յանցանքի մը համար, ինչ որ կը տրամադրէ զինուորական օրինագիրքը։ Այս պատիժը մահ է։ Ծովակալը խոստովանեցաւ թէ իր վիրաւորուելէն վերջ մերթ խելքը գլուխը կուգար, այսու հանդերձ չկրցաւ բացայայտ հրամաններ տալ անձնատուութեան դէմ։ Իր բոլոր հրամանները երկդիմի էին։

Վկաները ըսածին տեսնուեցաւ թէ երբ անձնատուութեան խօսքը կը ծեծուէր, ծովակալը ըսաւ.—Ըրէք ինչպէս իբր թէ ներկայ չեմ։» Վկաները յայտարարեցին թէ ծովակալը խիստ կերպով վիրաւորուած էր, մանաւանդ թնդանօթներուն կոտորէն գլխած էր, և չէր գիտեր թէ ի'նչ կ'անցնէր կը դառնար։ Ցայտնի չէ թէ դատավարութիւնը ե'րբ պիտի վերջանայ։

ՔՐՈՆԻԿ

ԶԷՅԹՈՒՆԻ Կաթող. Փոխանորդ Տ. Ներսէս վրդ. Խաչախեան առջի չաբթու պաշտօնատեղիէն՝ Զէյթունէ՝ բժիշկներու խորհրդով մեկնեցաւ Ատանա, Ս. Կաթողիկոսին քով, իրեն փոխանորդ կարգելով Տ. Վաղարշակ վրդ.ը։ Տ. Ներսէս վրդ. իր մտացիութիւնով, խոհականութիւնովը և խօսած գեղեցիկ քարոզներովը համակրելի դարձած էր ամէն շրջանակներու մէջ, որով իր մեկնումին առթիւ խուռն բազմութիւն մը փութացած էր ողջունելու զայն։ Զէյթունի Խաս Ժողովը դիմումներ ըրաւ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին թէ՝ իրենց Առաջնորդը առողջանալէն ետք՝ անմիջապէս վերադառնայ Զէյթուն։

∴ Մեր թղթակիցը կը գրէ.— Ցունիս 9 ուրբաթ օր տեղի ունեցաւ տեղւոյս մանկապարտէզի հանդիսաւոր քննութիւնը Կեդրոնական վարժարանի մէջ։ Վարժարանը կանաչազարդուած էր և ներկայ էին բաւական թուով բազմութիւն մը։ Ժամը 4½ին բացուեցաւ հանդէսը, որուն կը նախագահէին Տ. Ներսէս և Վաղարշակ վարդապետները։ Ներկայ էր նաեւ գօմանտան պէյի մասնաւոր ներկայացուցիչը։ Հանդէսը սկսաւ Համիտիյէ քայլերգով, որուն յաջորդ ունկնդրեցին ներկաները։ Հանդիսականաց շատ արտասովոր կը թուէին 3էն 7 տարու մանչ և աղջիկ խմբակ մը փոքրիկներու կատարած խաղերը, որոնք ամենայն յաջողութեամբ ու ճարպիկութեամբ կ'ոստոստէին, կը պարէին ու կ'երգէին երգեհոնի մասնակցութեամբ. Իսկ բաւական յստակ կ'արտասանէին ասացուածները։ 2½ ժամէն լմնցաւ հանդէսը։ Ուսուցչուհին մանկապարտէզի օգտակարութիւնը չէզոքող գրութիւն մը կարդաց թուրքերէն լեզուով, յետոյ Տ. Ներսէս ու Վաղարշակ վարդապետներու կողմէ բանախօսութիւններ տեղի ունեցան, մին բերանացի և միւսը գրաւոր, հայերէն և թուրքերէն լեզուներով։ Վարդապետները բարեմաղթութիւններ կատարեցին Վեհ. Կայսեր համար։ Առաջնորդ Հայր Սուրբը պահպանիչով մը փակեց հանդէսը և ներկաները մեկնեցան գոհ տպաւորութեամբ։ Հանդիսականները դիտեցին որ տղաքը բողոքական չէշտ մը ունէին։ Փափաքելի էր որ այս թերին գոյութիւն չունենար, կամ դարմանուէր առաջիկային։

ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐՈՒ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ երէկ ալ տեղի ունեցան Մայր-վարժարանի և Բերայի Եսայեան վարժարանին մէջ։ Կատարուեցան ուսմանց լեզուի և աշխարհագրութեան ու պատմութեան քննութիւնները։ Մայր-Վարժարանի մէջ ներկայ էին քննիչներէն Գրիգոր էֆ. Եփրանոսեան և Մանասէ էֆ. Սուլթանեան։

ԵՕԶՂԱՏԻ Առաջնորդ Տ. Խորէն Ծ. վրդ. Դիմաքսեան Սունկուրլուի թեմին Թաղ. Խորհուրդին թախանձագին խնդրանքին վրայ, Մայիս 16ին ժամանեց Սունկուրլու։ Թաղ. Խորհուրդը ընդառաջ գացած էր կէս ժամ հեռաւորութեամբ զբօսավայր մը՝ ուր արժանավայել հիւրընկալութենէ վերջ, թափորը քաղաք մտաւ հոծ բազմութեամբ։ Ն. Գերապատուութիւնը հետեւեալ օրը այցելեց Գայմագամ պէյին և դատաւորին. ընդունեց նաեւ անոնց փոխադարձ այցելութիւնը, ինչպէս նաեւ ուրիշ կառավարական պաշտօնեաներու։ Նոյն օրը բարի գալստեան գացին պաշտօնական և անպաշտօն մարմիններ, Հայ-Բողոքականաց քարոզիչը և Ցունաց կրօնական դասը և երեւելիները։ Ամբողջ երեք շաբաթ մնալով, զբաղեցաւ եկեղեցական և կրթական այլ եւ այլ գործերու կարգադրութեամբ։ Կիրակի օրերը քարոզեց թուրքերէն լեզուաւ, սահուն առոգանութեամբ համեմելով իր խօսքերը բարոյական և բնական վարդապետութեամբ։ Առաջնորդ Հայր ձեռնարկեց կազմալուծեալ Թաղ. Խորհուրդի տեղ նորոգ մարմին մը ընտրութեան և քուէից բացարձակ առաւելութեամբ ընտրուեցան. Տեարք Մ. Մխիթար Մ. Արապեան (ատենապետ), Ցակոբ Գ. Փափազեան (ատենադպիր), Օննիկ Արապեան, Մ. Ռուբէն և Մ. Լեւոն Մ. Ցարութիւնեան։ Առաջնորդ Հայր Սուրբը այցելեց նաեւ Ս. Ներսէսեան և Հռիփսիմեանց երկսեռ վարժարանները և մանկապարտէզը, ունկնդրեց դասաւանդութեանց, խրատեց և յորդորեց աշակերտները։ Այս առթիւ Տիար Ա. Գասապեան կը գրէ մեզի թէ վարժարանը շատ գոհացուցիչ վիճակի մէջ չէ։ Վարժարանին Տնօրէնութիւնը անփոյթ կը գտնուի իր պաշտօնին հան-

դէպ և հակառակ լաւ վարժատրութեան, սպասուած կրթական արդիւնքը չտար դպրոցը։ Ցաւալից ենք որ նորակազմ Թաղ. Խորհուրդը աչքի առջեւ ունենալով վարժարանի ներկայ վիճակը, վաղ ընդ փոյթ դարման մը պիտի ընէ յօգուտ ազգ. մանկտւոյն մտաւորական զարգացման։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ Կ. Պատրիարք Տ. Սապպաղեան Սրբազան շաբաթ օր Եէնիգիւղի եկեղեցւոյն տօնախմբութեան առթիւ, նոյն եկեղեցւոյն մէջ Ս. Պատարագ մատոյց, շրջապատուած բազմաթիւ եկեղեցականներէ։ Թէնկէր և Դույումճեան ընտանիքները, որոնք եկեղեցիին սեփական գետինը նուիրած ու եկեղեցին ալ շինած են, ներկայ էին։ Կ. Պատրիարքը և իր հետեւորդները ցերեկուան ճաշը ըրին Եէնիգիւղի եկեղեցւոյն մեծաւոր Հայր Զագրճեանի տան մէջ։

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ Իտատիյէ վարժարանին միւտիր պէյը, անցեալ շաբթու քաղաքին Զաքըրեան մանկապարտէզը այցելելով գրեթէ մէկ ժամու չափ ներկայ գտնուեցաւ և պզտիկներուն այլեւայլ նիւթերու վրայ տուած պատասխաններէն, տիրող կարգապահութենէն խիստ գոհ մնաց։ Փոքրիկներու տուած պատասխանները Թուրքերէնի կը թարգմանէր վարիչ Տկ. Զաքըրեան։ Մանկապարտէզի հանդէսը պիտի կատարուի յուլիս ամսոյ մէջ, Շրջանաւարտ պիտի ըլլան իբր մանկապարտիզպանուհի վկայուելով Օր. Արաքսի Միքայէլեան Պարտիզակէն և Օր. Էֆթիկ Յովհաննէսեան՝ Նիկոմիդիայէն։

Օր. Նոյեմի Անտոնեան արդէն անցեալ տարի վկայական ստացած ըլլալով այս տարի իբր մանկապարտիզպանուհի կը հսկէր մանկապարտէզին մէջ։ Գովեստի արժանի են թէ՛ մանկապարտիզպանուհի օրիորդներն և թէ իրենց վարիչ Տիկին Զաքըրեան, իրենց ջանքերուն համար։

⁂ Աւքսիազեան մանկապարտէզի քննութիւններն ալ սկսան և ուրբաթ օր Գ. կարգը տուաւ հայերէնի, կրօնքի, թուաբանութեան և գրագիտութեան քննութիւնները։ Տղաքը բաւական յաջող պատասխաններ տուին և մանկապարտէզն ալ յառաջանալու վիճակի մէջ է. նոյնպէս գովելի են թէ՛ օրիորդները և թէ խնամակալութիւնը որ ամէն ջանք չեն խնայեր պզտիկներուն համար։

ԳՈՆԻԱՅԻ Ճէնանեան վարժարանին ամավերջի հանդէսը տեղի ունեցաւ շքեղ կերպով Յունիս 28ին։ Այս տարի վկայական առին չորս Հայ ուսանողներ, որոնք են՝ Կարապետ Օղեան (Սեթանոցցի), Լութֆիկ Ա. Ղազարեան (Տէնէկ Մատէնցի), Նշան Ա. Ղազարեան (Տէնէկ Մատէնցի,) և Նիկողոս Դույումճեան (Գոնեացի)։

ՏԻԿԻՆ ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ Խան այսօրուան ճեպընթացով իր զաւկին հետ կը մեկնի Եւրոպայի ջերմուկները։

ՀԱՅ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏ ՄԸ.— Պ. Լութֆիկ Դ. Եագուպեան՝ տասներեամեայ գեռատի և տաղանդաւոր պատկերահան մը՝ Նիւ-Հէյվընի (Ամերիկա) Եէյլ համալսարանին գեղարուեստից ճիւղին մէջ ընդունեց բարձրագոյն մրցանակը (2000 տոլար)։ Այս գումարին շնորհիւ երիտասարդ նկարիչը կարող պիտի ըլլայ իր ճիւղը կատարելագործել Եւրոպական Համալսարանի մը մէջ։ Պ. Լութֆիկի մրցանակի արժանացած գործն է «Գեղջուկ սրնգահար մը»։

ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԷՆ.—Յունիս 7/20ին Այնթապի Գայաճըգ եկեղեցիին մէջ մեծահանդէս կերպով կատարուեցաւ տեղւոյն Կ. Թ. Գոլէճի ծերունազարդ ուսուցիչ բրոֆ. Ա. Պէզճեանի ուսուցչական յիսնամեակը, ի ներկայութեան երկսեռ հոծ բազմութեան մը։ Յոբելեար ծերունի բրոֆէսօրը այս առթիւ շահեկան ուղերձ մը ըրաւ գրաւոր։ Գոլէճին այս տարուան շրջանաւարտները այդ առթիւ արծաթ ափսէ մը և վեց արծաթ բաժակ նուիրեցին իրենց բազմամեայ ուսուցչին։ Իսկ տեղւոյն Վարդանանց վարժարանը գեղեցիկ շրջանակի մէջ առնուած ոտանաւոր մը ղրկած է բաղձանօք բնագէտին և Տ. Սարգիս վրդ. Աճէմեան ալ սիրուն ալպոմ մը՝ Երուսաղեմէն։

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐԷՆ կը գրեն մեզ.—Ամսոյս 18 կիրակի օր տեղւոյս Ազգ. Ս. Մեսրոպեան վարժարանին մէջ տեղի ունեցաւ մանկապարտէզի տղայոց ամավերջի հանդէսը։ Կը նախագահէր Աւագերէց Տ. Բագրատունի Հայր իր շուրջը ունենալով Թաղ. Խորհրդոյ անդամները։ Բացումը կատարուեցաւ վարժարանին երգեցիկ տղայոց կողմէ երգուած Համիտիյէի քայլերգովը՝ որ ունկնդրուեցաւ յոտնկայս։ Ապա մանկապարտէզի սաներուն շրջան կազմեցին և ամենքն ի մի բերան սկսան մանկապարտէզի երգեցողութիւններ կատարել. յետոյ, մարմնամարզ՝ առանց սխալ շարժում մը ընելու, ինչ որ հանդիսականներուն ախորժելի տեսարան մը պարզեց։ Մարմնամարզին յաջորդեց մենախօսութիւն և խօսակցութիւններ՝ որոնց մէջ առաջինը հանդիսացաւ փոքրիկն Օր. Կարապետեան։ Տղայք բաւական յոգնած ըլլալով քիչ մը դադար առին և ահա նուագը սկսաւ գառաւդի նշանը տալ. և պարը սկսաւ առաջնորդութեամբ Պ. Երուանդ Կարապետեանի։ Փոքրիկ պարողներուն հանդիսատես ըլլալ և չգնահատել անկարելի էր. գառաֆյը աւարտեցաւ բուռն ծափերով։ Հանդէսը փակուեցաւ Օր. Լուսիկ Բագրատունիի կարդացած ճառով՝ որուն մէջ ի դիմաց ընկերներուն շնորհակալութիւն կը յայտնէր ծնողաց՝ որոնք իրենց զաւակաց յառաջդիմութեան մասին ջանքերնին չէին զլանար։ Աւագերէց հօր ձեռամբ տղայոց նուէրներ բաժնուեցան։ Հանդէսը վերջացաւ և ներկաները Օր. տեսչուհին շնորհաւորելով մեկնեցան։

ԳԱՏԸ ԳԻՒՂԻ Սէն-Ժոզէֆ Ֆրէրներու վարժարանին տարեկան հանդէսը տեղի ունեցաւ կիրակի օր։ Շրջանաւարտներուն մէջ կայ Պ. Տիրան Տէմիրճեան։ Մրցանակներ առին, ի մէջ այլոց Էտկար Աշըքեան և Վահէ Եազմաճեան՝ ընդհանուր ուսմանց համար, Ներսէս Մանուէլեան և Ստեփան Քաբամաճեան՝ Թուրքերէն լեզուի համար, Հրանտ Ջերէքեան՝ Գերմաներէնի համար, Զարեհ Յակոբեան Անգլիերէնի համար, Արապեան և Յակոբ Յակոբեան՝ Հայերէնի համար։ Յիշատակութեան արժանացողներուն մէջ կան Հերման Նախնիքեան, Պօղոս Արապեան, Միհրան Քասապեան, Յարութիւն Յակոբեան և Յովսէփ Հաճեան։

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ Ս. էֆ. Կ. Թէլֆէեան վերջերս իր տիկնոջ հետ Պարտիզակ այցելելով՝ տեղւոյն ամերիկեան որբանոցին 10 օսմ. ոսկի նուիրած է։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Կարապետ էֆ. Սուքիասեանի ընդ Օր. Մելինէ Զաքըրեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 108 ղշ. նուիրած են Կ. և Զ. Փարազաչեան։

⁂ Հանգուցեալ Տիկին Եւփիմէ Տ. Անդրէասեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 60 ղըշ. նուիրած է Միհրան էֆ. Սինանեան։

ՄԱՆՉՈՒՄԷԻ
Արձանագրութեանց Բաժինը

ՄԱՀ

Սիմքէչեան և Գազազեան ընտանիքները ցաւով կը ծանուցանեն մահը այրի Տիկին Մարիամ Գազազեանի, որ երէկ առտու կնքեց իր մահկանացուն ի հասակի 70 ամաց։ Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի այսօր, Դշ. ժամը 4½ին (ը. թ.) Մայր եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցելոյն մարմինը պիտի փոխադրուի Պալըքլըի Ազգ. գերեզմանատունը։

ԿՆՈՒՆՔ

Կիրակի օր տեղի ունեցաւ Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ Տէր և Տիկին Մարտիրոս Հանէսեանի նորածին աղջկան կնունքը, ձեռամբ Տէր Տրդատ քահանայ Պօյաճեանի և կնքահայրութեամբ Սուրէն էֆէնտի Սիրունեանի։ Նորածինը կոչուեցաւ ԹԱԳՈՒՀԻ—ՆԸՈՒԱՐԴ։

×

Կիրակի օր Ազգ. Հիւանդանոցի Ս. Յակոբայ մատրան մէջ կատարուեցաւ մկրտութեան հանդէսը Ազգ. Պատրիարքարանի բարապաններէն Պ. Գեղամ Բագրեւանդեանի նորածին զաւկին, կնքահայրութեամբ Պ. Արշակ Վարդանեանի։ Երախան կոչուեցաւ՝ Արուսեակ-Տիգրանուհի։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

9 Յուլիս 1906

Ֆրանսական 3%	97.02
Օսմանեան Միացեալ	96.20
Երկաթուղի	146.50
Պանք Օթթօման	651.—
Րէժի	442.—
Թրանսվաալ	46.—

ՌԷՍՄԻ

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Վէզարիֆը մէվտուալէրինի հիւսնի իֆաաէ միւչահէտ օլան մէսաիի ճէմիլէլէրինէ մէպնի Էտիրնէ վիլայէթի մէքթուպի գալէմի միւմէյիզլէրինտէն սաատէթլու Ահմէտ Կալիպ էֆ. իլէ Քեազիմ պէյէ Թէրֆիէն րիւթպէի Ուլեա սընըֆը սանիսի։

Տէրսաատէթ միւլթանթըգ ազասընտան իպղէճլու Նիհատ պէյէ րիւթպէի սանիէ սընըֆը միւթէմայիզի.

Վազիֆէի մէվտուասընը իֆաաէ միւչահէտ օլան իգտամընա մէպնի մուհասէպէի ումումիէի մալիէ մաաչաթը զաթիէ գալէմի գէթէպէսինտէն րիֆաթլու Քեազիմ պէյէ րիւթպէի սալիսէ Թէվճիհ պույրուլմըշ տըր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՄԷԹՔԷԻ ջուրի ճամբաներու նորոգութեան ծախքին համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 449,632 ղրշ.ի։

⁂ Պարսից դեսպանին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը 200 ոսկիի ամսակ ուզեց նպաստամատոյց յանձնաժողովէն, որ ղրկեց։ Այդ ամսականները պարսիկ վաճառականներու և արհեստաւորներու կողմէ պիտի գնուին։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ վերատեսչութիւնը նկատելով որ խուզարկիչ պաշտօնեաներէ և գրագիրներէ ոմանք, ապրանքի նմոյնները՝ «միւապըր»ի տետրակին հետ գնահատիչներու տանելու գործը և կամ ուրիչ գործողութեանց կատարումը կա՛մ անթոշակ պաշտօնեաներու և կամ վաճառականներու անունով գործող միջնորդներու կը յանձնեն, և նկատելով որ մաքսի փոխարէն ապրանք առնելու գործն ալ պաշտօնեայի մը ու միջնորդին կը յանձնուի, խստիւ ազդարարեց ամէն կողմ որ զգուշանան այդ տեսակ ապօրէն ընթացքներէ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ վերատեսչութեան պաշտօնեաներէն Սապրի ու Ռանա պէյերը՝ Գերմանիա պիտի ղրկուին անթել հեռագրի գործածութիւնը ուսանելու համար։

ՀՐԴԵՀԻ ՊԱՏԵՐԸ.—Քաղաքապետական Խորհուրդը որոշեց որ, հրդեհի համար իբրեւ զգուշութիւն, փայտաշէն շէնքերու միջեւեղը կառուցուած պատերը շէնքերէն երկու կանգուն բարձր ըլլան։ Այս որոշումը հաղորդուեցաւ Թաղապետական բոլոր շրջանակներուն։

ՌՈՒՄԷՆ դեսպան Մ. Բաբինիու, որ իր երկիրը կը գտնուէր արձակուրդով, երէկ Պոլիս դարձաւ։

ՀԷՐԷՔԷԻ ԿԱՑՍ. ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ.—Քաղաքապետ Րէշիտ փաշա Ուրբաթ օր այցելեց Հէրէքէի կայս. գործարանը։ Այդ օր նոյն գործարանը այցելողներուն թիւն էր 300։ Կիրակի օր ալ մասնաւոր կառախումբ մը մեկնեցաւ Հէրէքէ, զեղչուած գիներով։ Բազմաթիւ այցելուներ գացին գործարանը, ուր սիրալիր ընդունելութիւն եղաւ իրենց։ Գործարանին գեղեցիկ և ճոխ արտադրութիւնները հիացուցին բոլորն ալ։ Այս Ուրբաթ օր ալ զեղչեալ գինով կառախումբ մը կը մեկնի Հէրէքէ։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպան Մր. Լէյշման առաջիկայ շաբթու Պոլիս կը դառնայ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԼԱՏԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ.—Պոլսոյ պապական նուիրակ Մօնսէնեօր Թաչչի որ Հռոմ կը գտնուի այժմ, ինչպէս գրեցինք, ներկայացաւ Պապին։ Կը հաւատեն թէ Նուիրակին Հռոմ երթալը կապ ունի Երուսաղէմի Լատին պատրիարքութեան խնդրին հետ։ Ինչպէս յայտնի է այս աթոռը այժմ թափուր է, Պատրիարքին մահովը։ Բարիզեան թերթ մը վերջերս ծանոյց թէ Վատիկան մտադիր է ջնջել պատրիարքութեան տիտղոսը և անոր տեղ նուիրակութիւն մը հաստատել, որուն պիտի կոչուի գերման ֆրանչիսկեան մը, Քայֆայի վանքին մեծաւոր Հայր Սիրիլ։ Բրօբականտայէն այս մասին երբ տեղեկութիւն հարցուեցաւ, պատասխանեցին թէ ատանկ ծրագիր մը գոյութիւն ունի, բայց դեռ վերջնական որոշում մը չկայ։ Բայց աւելի հաւանական է որ արդի կացութիւնը պահուի և Պատրիարք ըլլայ Հայր Սիրիլ։

ՅՈՅՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.—Կիրակի օր Տ. Եոաքիմ Պատրիարքին նախագահութեամբ կատարուեցաւ Ֆէների Եոաքիմեան աղջկանց վարժարանին տարեկան հանդէսը։ Այս տարի շրջանաւարտ կ'ըլլան 18 աղջիկներ։

⁂ Յոյն երեւելիներէն Մ. Նեթթի որ վերջերս մեռաւ Պոլսոյ մէջ, 100 ոսկի նուիրած է Յոյն բարեսիրական հաստատութեանց, 200 ոսկի ալ իր ծննդավայրին վարժարանին և եկեղեցիին։

ԲԺՇԿ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ գետնին վրայ միքրոպաբանական աշխատանոց մը պիտի հաստատուի։

ՔՈՒՐՋԵՐԸ ԵՒ ՈՍԿՈՐՆԵՐԸ.—Իզմիրի թերթերը կը ծանուցանեն թէ նահանգին իշխանութիւնները արգիլած են ոսկորի և քուրջի առուտուրը տարափոխիկ հիւանդութեանց տարածման ի նախզգուշութիւն։

ՄԱՍՈՒՆՔՆԵՐԸ.—Յոյն թերթերը խստօրէն կը քննադատեն Յոյն կարգ մը եկեղեցականներ, որոնք հանրային բարեպաշտութիւնը կը շահագործեն անոնց պաշտամունքին ներկայելով մասունքներ։ Ասիկա եկեղեցականութեան արժանապատւութեան կը վնասէ, կըսէ Իզմիրի Ամալթիա թերթը։ Նախ յայտնի չէ թէ ո՞ւրկէ առաջ կուգան այդ մասունքները, իրակա՞ն են։ Եթէ իրական ալ ըլլան, դարձեալ ներելի չէ որ անոնք եկեղեցականներու կողմէ միջոց մը համարուին շահագործութեան։ Երկնային շնորհը չծախուիր և ոչ ալ կը գնուի։ Եթէ մասունքները իրաւ են, պէտք է անոնք պահուին եկեղեցիի մը մէջ։ Իմերիսաա աւելի խիստ է, կ'ըսէ թէ այս շահագործումը կատարող քահանաներէն մին, արտօնագիր մը ունի Իզմիրի և Եփեսոսի մետրապոլտութենէն։ Այս քահանան պէտք է իր վանքը ղրկել։ Այս միջոցները միջնադարեան են և չեն անցնիր արդի ժամանակներու մէջ։ Միւս կողմէ եկեղեցական իշխանութիւնք պէտք է արտօնեն որ կղերականները հոս հոն փոխադրեն մասունքները և խստիւ պատժելու են ասանկ չարաչահութեանց ձեռնարկողները։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ մէջ արմտիքի ցուցահանդէս մը կազմակերպուելով, բացումը պիտի կատարուի կայս. գահակալութեան տարեդարձին օրը։

ԲԱՄՊԱԿԻ ՄՇԱԿՈՒԹԻՒՆԸ.— Ջերմհաս պաշտօնարանը, ինչպէս ծանուցուեցաւ, խորհրդակցութիւն կը կատարէ բամպակի մշակութիւնը բարելաւելու համար։ Այս մասին Լոնտոնի օսմ. դեսպանատունէն մանրամասն տեղեկութիւններ առնուած են՝ Հնդկաստանի մէջ բամպակի մշակութեան եղանակին վրայ։ Հռոմի օսմ. դեսպանատանն ալ Իտալիոյ մասին համանման տեղեկութիւններ հաղորդուած է։ Վերջնական որոշումի մը համար խնդիրը յանձնուեցաւ Պետական Խորհուրդին։

ՔԵԱՂԸՏԽԱՆԷԻ ջուրերուն հոսումը ընդարձակելու համար, Թէրսանէի մէջ մեքենաներու շինութիւնը փութով առաջ կը տարուի. նաև Ճէնաէրէի կողմը ջրամբարի մը շինութիւնն ալ ժամ առաջ աւարտելու կ'աշխատուի։

ԱՏԱՆԱՅԻ տէֆթէրտար Իպրահիմ Էտհէմ էֆ. հանգստեան կոչուեցաւ 2800 ղրուշ ամսաթոշակով։

ՄԱՀ.— Բ. զօրաբանակին 20րդ զօրաբաժնին հրամատար առաջին ֆէրիք Սատըք փաշա, որ հիւանդութիւնը դարմանելու համար Պոլիս եկած էր, մեռաւ Փաշա Պաղչէի ապարանքին մէջ։ Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ աղջի օր։

ՔԻՒՋԻՒՔ ՉԷՔՄԷՃԷԻ գաւառակին անասնաբոյժ Սմբատ էֆ. Քասթամոնիի նահանգին այլ և այլ կողմերու անասնոց մէջ ծագած պաճարախտին դէմ գիտական միջոցներ ձեռք առնելու համար երէկ Պոլու մեկնեցաւ պաշտօնով։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ կեղծ արժեթուղթերու պատրաստութեան համար ամբաստանուած Վիլհէլմ Միւլլէրի, Ֆրանչէսքօ Ճուպէքօյի, Սթէֆոյի և ընկերներուն նախնական քննութիւնները աւարտած ըլլալով, դատը մօտերս տեղի պիտի ունենայ Պոլսոյ պատժական ատեանին առջեւ։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼ. ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՄԷՋ.—Անցեալ Սեպտ.ին Արեւելեան Ռումէլիի Պուրկազ քաղաքին մէկ գիւղը ցորեկ ատեն մէկ քանի աւազակ հրթալով, Թոմա Խարալամպով անուն վաճառականը լեռը տարած էին։ Այդ թուականին թէեւ խուզարկութիւն կատարուած, սակայն աւազակներուն հետքը կարելի չէր եղած գտնել։ Վաճառականին կինը մէկ քանի անգամ նամակներ ստացած էր թէ իբրեւ փրկանք եթէ 60,000 ֆրանք չվճարէ երիկը պիտի սպաննեն։ Կինը ամէն անգամուն ոստիկանութեան իմաց տուած էր, բայց հետք մը չէր գտնուած։ Յետոյ այլեւս աւազակներուն վրայ չէր խօսուած և վաճառականն ալ չէր դարձած։ Վերջերս Բանաեօթ Րարքով և Աթանաս Բէդրով անուն երկու աւազակներ ձերբակալուեցան։ Ատոնք խոստովանեցան թէ վերոգրեալ վաճառականը խեղդամահ ըրած, սրունգները կտրած և լեռան հեռու մէկ տեղը թաղած էին։ Ոստիկանութիւնը գտաւ այդ տեղը և միւս կողմէ խուզարկութեան ձեռնարկեց ուրիշ միւս հեղինակներն ալ գտնելու համար։

ՀՈՐԸ ԻՆԿԱՆ.— Խասգիւղի մէջ, Պօղոսի որդին Վահրամ աղջի օր հորը ինկաւ բայց ազատուեցաւ։

ԴԻԱԿ մը գտնուեցաւ երէկ Թոփհանէի եզերքէն։ Ինքնութիւնը դեռ հաստատուած չէ։

ԳԻՆՈՎՈՒԹԻՒՆ.— Թարլա Պաշի բնակող Լոթարեանն Մանուկ աղջի գիշեր գինովնալով, ուզեց ինքզինքը ցոյց տալ և ապակիի մը զարկաւ կոտրեց։ Բայց բազուկներէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԱՆԶՐԵՒ ԵՒ ԿԱՐԿՈՒՏ.— Մայիս 20 երեքշաբթի օր սաստիկ տեղատարափ մը սկսելով Ջէնիճէէ մէկ քառորդ ժամ հեռու Քարա Տէրէ անունով գետակը անբացատրելի կերպով յորդած է և իր շրջակայքը գտնուած բերքերը ցորեն, եգիպտացորեն լուբիա են., բոլորն ալ փճացած են։ Մարդու կորուստ չկայ։ Կառք մը միայն քշեց տարաւ բայց կառապանը ազատուեցաւ։

⁂ Քուչնայէն կը գրէ մեզի Տեար Կարապետ Շէքըրճեան.— Յունիս 6ի կիրակի օր յանկարծ կարկտախառն տեղատարափ մը սկսաւ որ ամբողջ ժամ մը շարունակեց։ Բերքերը որոնք այնքան առատ էին մեծապէս վնասուեցան։ 25-30 տրամ կշռող սառոյցի գնդակներ անխնայ հարուածեցին և փճացուցին քիչ օրէն մանգաղի կարօտող մարդահասակ ցորեններ և բոլոր արմտիքը, ծառերը և որթատունկերը մերկացան իրենց դալարագեղ զարդերէն։ Հեղեղներ գոյացան կեդրոնական ձորին մէջ և ծովացեալ ջուրը մայեգին թափով մը արմատիլ ըրաւ հսկայ ծառեր, աւլեց սրբեց պարտէզները, այգիները և դաշտերու դալարիքը, առատ առատ տանելով Եփրատայ հասոյքին։ Մէկ խօսքով փճացաւ ամբողջ Քուչնայի բուսականութիւնը։ Գիւղին մէջ փողոցներէն անցնող հեղեղները ոչ նուազ ահաբեկեցին ժողովուրդը։ Իւրաքանչիւր փողոցէ գետ մը կը հոսէր. շատ մը տուներ ողողուեցան։ Բարեբաղդաբար Քուչնայի տուները ամբողջապէս քարաշէն ըլլալով տակային այս ողողումին և հետեւապէս անձի կորուստ տեղի չկայ, թէեւ բաւական թուով անասուն կորսուեցան։ Մեր շրջականերէն Վաղչէն, Խողաղբիւր, Հունի և Էնէեյիք գիւղերն ալ այս տեղատարափէն բաւական վնասներ կրեցին թէեւ, բայց Քուչնայի բաղդատմամբ նուազ կարեւոր են։ Սոսկ Քուչնայի համար 300 ոսկիէն աւելի նիւթական վնաս կը գնահատուի։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՏՐՈՆԹՀԷՄ, 8 Յուլիս.— Վիլհէլմ կայսրը հոս ժամանեց այսօր՝ կէսօրէն երկու ժամ ետքը։ Հաքոն Թագաւորը իսկոյն Համպուրկ շոգենաւը գնաց բարի գալուստ մաղթելու Գերմանիոյ կայսեր։ Երկու վեհապետներուն միջեւ փոխանակուած ողջոյնները շատ սիրալիր էին։ Կայսրը և Թագաւորը, երկար տեսակցութիւն մը ունեցան։ Յետոյ բազմաթիւ ժողովրդեան մը կողմէ մեծ խանդավառութեամբ ողջունուելով, գացին արքայական դղեակը, ուր Նորվէկիոյ Թագուհին ողջունեց Վիլհէլմ կայսրը։ Կէսօրէն հինգ ժամ ետքը Վիլհէլմ Բ. Համպուրկ շոգենաւը վերադարձաւ, ժողովրդեան կողմէ մեծ խանդավառութեամբ ողջունուելով։

ԲԱՐԻԶ.— Գերմանիոյ կայսրը, Պերկէն գտնուած պահուն, իր ներկայութեանը ընդունեց ֆրանսացի երեսփոխան Մ. Կասթան Մէնիէն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Գերմանիոյ կայսրը շնորհակալութեան ջերմագին հեռագիր մը ուղղեց Լոնտոնի Լորտ քաղաքապետին, որ Վիլհէլմ Բ. ի թոռան ծննդեանը առթիւ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղած էր։

ԲԱՐԻԶ.— Թանճէրէն կը հեռագրեն թէ Մ. Մայմուզի և հետեւորդները, որոնք Ալժէզիրասի Դեսպանախորհուրդին որոշումները հաղորդած էին Մարօքի Էմիրին, Թանճէր վերադարձան։

— Ֆրանսայի կառավարութիւնը որոշեց վեց զրահաւորներու շինութեան ձեռնարկել, հոկտեմբերէն առաջ։

— Հելլէն կառավարութիւնը, բարեկամ տէրութեան մը միջոցաւ Ռումանիոյ կառավարութեան ուղղեց հաշտարար առաջարկ մը, որ լաւ ընդունելութիւն գտաւ Ռումանիոյ կողմէ։

— Ահագին փոթորիկ մը փճացուց Թունուզի բոլոր հունձքերը։ Ընդհանուր սրտաբեկութիւն կը տիրէ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ ազատական կուսակցութեան թերթերը չեն յուսար որ Լոբէզ Տոմինկէզ զօրավարին նոր նախարարութիւնը ի գլուխ հանէ նախորդ վարչապետ Մ. Մորէի ծրագիրը։ Մ. Մորէի բարեկամներ այժ չեն տար նոր դահլիճին, որ իր յոյսը պէտք է դնէ Մ. Մորայի բարեկամներուն վրայ։ Այդ պայմաններուն մէջ կրօնքներու ազատութեան, Եկեղեցին աշխարհականացման և Ծերակոյտին բարենորոգման ծրագիրները պիտի չյաջողին, որով նոր դահլիճն ալ Խորհրդարանին լուծմանը պիտի ձեռնարկէ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կը հերքուի այն լուրը թէ Անգլիոյ Թագաւորը Գերմանիա պիտի ուղեւորի՝ Վիլհէլմ կայսեր թոռան մկրտութեանը առթիւ։

ԼԱՀԷ.—Հոլանտայի Թագուհիին ծննդաբերութիւնը սեպտեմբերին տեղի պիտի ունենայ։

ՎԻԷՆՆԱ.—Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ նախարարական հրամանագիր մը մաքսային ընդհանուր սակացոյցը գործադրելու սերպիական ապրանքներու համար։

ՆԱՆԿԱՑ.—Նիւկըօ շոգենաւը Ճաբոն երթալու պահուն, ընդհարեցաւ ընդծովեայ ականի մը։ Շոգենաւը վնասուած վիճակի մէջ Շանկայ դարձաւ։ 52 հոգի մեռան և 106 հոգի ալ վիրաւորուեցան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Տէյլի Թելէկրաֆ Հապէշիստանի խնդրոյն համար կ'ըսէ թէ համաձայնութիւնը կատարեալ է։ Երէկուան խորհրդակցութեան ատեն Մ. Բօլ Քամպոնի վերջին առաջարկութիւնները նկատի առնուեցան։ Համաձայնութիւնը գոյացաւ իրաց վիճակին պահպանման և տնտեսական հաւասարութեան հիմանց վրայ։ Մ. Թիթոնի երեքշաբթի օրը պիտի մեկնի Լոնտոնէն։

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՔՆՆՈՒԹԵԱՆՑ ԿԱՐԳԱՑՈՅՑԸ

27 ՅՈՒՆԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ.— Քաղ. Տնտեսութիւն, ֆրանս. լեզու. Ուսողութիւն* (Ա).— Տեսական Թուաբանութիւն (Բ).—Երկրաչափութիւն* (Գ). — Բացատր. ընթերց. Արտասանութիւն* (Դ).—Ֆրանսերէն (Ե)։

ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՐՔԵՐՈՒ ծանուցումը Տեսնել Դ. երես։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Օ.Ո.	104.10
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	104.07
Երէկուան էն բարձր գինը	»	104.12
» էն վար գինը	»	104.04½

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	ֆր.	145.—
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	145.127
Երէկուան էն բարձր գինը	»	145.25
» էն վար գինը	»	'44.75

Շիրքէթը Խայրիէ	Օ.Ո.	36.50
Միտիլլի Պանքա		6.37
Սէլանիկի «	ֆր.	175.—
Քոմէրսիալ	Ա.Ո.	10.—
Քարասու Բէլվիլէժիէ	ֆր.	164.50
» Օրտինէռ	»	153.50
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ.Ո.	4.37
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	8.80
» պարտաթուղթ	ֆր.	486.—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	290.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա.Ո.	18.37
Քարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	459.
Քրէտի Ֆօնսիէ Էժիպս.	1886	320.50
» » »	1903	266.50
Թրանսվալ		47.½

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԸ

Յունական փոխառութիւն	ֆր.	265.50
Պանք Նաս. Կրէս.	»	432.50
» « » նոր	Օ.Ո.	4.07
Լաւրիոմ	ֆր.	63.50

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ.էն	ղշ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.08
Անգլիական ոսկի	109 28
Բօլ	90.20
Մէճիտիյէ արծաթ	107.22
Րուպլի Թղթադրամ	8.68
Քրիմէց	51.50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղրշ.	109.20
Բարիզի » »	ֆր.	22.97½
Վիէննայի » »	քուրօն	21.97
Պերլինի » »	մարք	18.71

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Յուլիս 1906

Ֆրանսական Ռանթ 3%		96.92
Օսմ. միաց. փոխ. 4% բաց.		96.37
» » » գոց.		96 35
Ռումէլիի երկաթուղի	ֆր.	145.75
Րէժիի պարտաթուղթ	»	442.—
Օսմանեան մաքս	»	495.—
Օսմանեան Պանքա	»	650.—
Քրէտի Լիոնէ	»	1145.—
Բարիզի Պանքա	»	1525.—
Աւստրիական Ռանթ 4%		99.25
Իտալական » 5%		102 40
Ռուսական » 4% 1901		76.50
Սպանիակ. արտ. փոխ. 4%		95.65
Պալիա Քարա Այտըն	ֆր.	607.—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Յուլիս 1906

Անգլիական Ռանթ	87 85
Օսմ. Միաց. Փոխ. բաց.Գ.Կ.	95.25
» » » գոց. »	95.25
Օսմ. Պանքա	16 06
Պուլկարական 1892	103 —
Ռուսական 4% 1898—89	76.75
Յունական Ռանթ	41.—
Զարթըրթ	1 25
Թրանսվալ	1.75
Ռանտմայն	5 43
Ճաբոնական 4%	90 63

ՊԵՐԼԻՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

6 Յուլիս 1906

Գերմանական 3%	88.20
Օսմ. Միաց Փոխ.	95.75
Օսմ. փոխառութիւն 1903	88.85
Ռումէլիի երկաթուղի	147.50
Ռուսական 4% 1902	75.60
Անատոլ. Երկ. Պարտ. Ա.	103.30
« » » Բ.	103.50
» » Բաժնեթ. 60%	—.—

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ
ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Պէտէլլէրինին նըսֆը լիրա նիւզ զըրուշտան նագտէն՝ վէ նըսֆը սիկկէի էվգաֆը հիւմայունիա մախսուս սուրէթ վէ սէրկի իլէ չիֆթա օլունմագ իւզրէ վիյրամ մուհարրէր մանլուլաթըն պէրմուճիպը նիզամ ամ օրթ համֆթա իլանընտան 322 սէնէսի հաղիրանըն 19ընճը կիւնիւնտէն հաղիրանըն 26ընճը լապապ երթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար պիրինճի վէ իքինճի վէ իւչիւնճի համֆթա իլանաթընըն միւզայէտէի առիյէլէրի վէ տէօրտիւնճի իլանընըն ասա սօն միւզայէտէսի իճրա օլունաճաղը ճիհէթլէ խալընըզ տէօրտիւնճի համֆթա իլանը իւչին էվրագը մէճլիսը խազրէյէ թէվսի օլունըրճայա ատէկին 100ատէ 5 վէ անտէն սօնրա 100ատէ 10 զամմ գապուլ օլունաճաղընտան թալիփ օլանլար վէ սահա զիյատէ մալումաթ ալմաղ խիթէյէնլէրին՝ գըյմէթը մուխամմէնէլէրինին ձօյրինտէ միւսավի թէէմին ագչէլէրիյլէ պէրապէր էվգաֆը հիւմայունը մանլուլաթ խազրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

ՊԻՐԻՆՃԻ ՀԱՑԹԱՍԸ

..25,000. — Քիւչիւք Մուսթաֆա Փաշատա կիւլ Ճամի մահալլէսինտէ Սայիտ Չավուշ Թէքքէսի սօգաղընտա 4 նումէրօլը, 7 օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնիւ. Համֆըզ Էօմէր։

..8000. Պէտէլը միւզայէտէսի 7000. — Քասըմ Փաշատա Թանիթա Քասը մահալլէսինտէ վէ սօգաղընտա 4 նումէրօլը, 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնիւ. Շիւքրի։

..2000. — Անմէտիյէտէ Սօֆըլար մահալլէսինտէ պաքքալ սօգաղընտա 28 նիւմէրօլը պիր օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի. Հաճի Անմէտ։

..3500. — Այվանսէրայտա, Աթիք Մուսթաֆա Փաշա մահալլէսինտէ Լօնճա ճատտէսինտէ 60 նիւմէրօլը պիր գըթա արսանըն թէմամը. Մուսթաֆա։

..20,000. — Իւսկիւտարտա Սէլիմիէ մահալլէսինտէ Չէշմէի Քէպիր ճատտէսինտէ 11 նիւմէրօլը ֆէվգընտա իքի օտալը հավլի վէ չէհրի 100 զրուշ քիրայա միւթէհամմիլ միւշթէմիլաթը մալիւմէյի հավլի մա պաղչէ պիր պապ տիւքքեանըն թէմամը. Ռահմի։

..2000. — Իւսկիւտարտա Մէրէթ Րէյիս մահալլէսինտէ Սիլահտար Պաղչէսի ճատտէսինտէ 60 նիւմէրօլը պիր գըթա ֆրուն արսասը, տէրունինտէ միւսթաքար չէօրէքճի կէտիկկինին նըսֆ հիսսէսի. Ռահմի։

..1334. — Իւսկիւտարտա Ռում Մէհմէտ Փաշա մահալլէսինտէ Պէտէսթէն Իչի սօգաղընտա 29 նիւմէրօլը պիր պապ տիւքքեանըն սիւլիւս հիսսէսի. Հաճի Մահմուտ։

..550 — Իւսկիւտարտա Խայրէտտին Չավուշ մահալլէսինտէ Չավուշ տէրէսի ճատտէսինտէ 69 նիւմէրօլը մուգատտէմա պէքեար օտասը օլուպ էլէէվմ պիր գըթա արսանըն 5 հիսսէտէն պիր հիսսէսի. Հաճի Մահմուտ։

.. 600. — Իւսկիւտարտա Խայրէտտին Չավուշ մահալլէսինտէ Թօփթաշը ճատտէսինտէ 202 նիւմէրօլը պիր պէչ հիսսէտէն պիր հիսսէսի. Հաճի Մահմուտ։

..9000. — Մահմուտ Փաշատա Տայէ Խաթուն մահալլէսինտէ Թարագճըլար ճատտէսինտէ 72 նիւմէրօլը պիր պապ տիւքքեան տէրունինտէ քաչըքճը կէտիկինին նըսֆ հիսսէսիա Օսման։

..12000. — Եէնի Պաղչէտէ Մօլլա Շէրէֆէտտին մահալլէսինտէ խալըճըլար ճատտէսինտէ 24 նիւմէրօլը, 6 օտալը պիր պապ մէնզիլին 3 հիսսէ իթթիպարըյլա իքի հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..1250. — Չարշուի Քէպիրտէ Պօտուր խանը իւստ գաթընտա 54 նիւմէրօլը միւնհէտիմ օտա մահալլինին նըսֆ հիսսէսի. Շիւքրի։

..25,705. — Պէշիքթաշտա Ռում Ալի մահալլէսինտէ Իսմամիտէ ճատտէսինտէ 121 նիւմէրօլը տէրունինտէ 4 օտա վէ նըսֆ մասուրա մայի լէզիզի միւշթէմիլ պիր գըթա արսանըն նըսֆ հիսսէսի. Էօրիւճիւ Հիւսէյին։

ԻՔԻՆՃԻ ՀԱՑԹԱՍԸ

Գըյմէթը
մուխամմէնէսի

..10000..7000. — Պէտէլը միւզայէտէսի Ագսէրայտա Ալէմ պէյ մահալլէսինտէ Խաս Հօճա սօգաղընտա 27 նիւմէրօլը 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի Համֆըզ Էօմէր։

..1500. — Իւսկիւտարտա գաղասքէր Անմէտ էֆ. մահալլէսինտէ Էմմէքճի Պաշը ճատտէսինտէ միւքէրրէր 19 նիւմէրօլը պիր գըթա մէնզիլ արսասընըն պիւթիւնի Ռահմի։

..1000. — Գասըմ Փաշատա Գուլաղուզ Անմէտ զարտան մահալլէսինտէ Տէյիրմէն սօգաղընտա 3 նիւմէրօլը 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին սուլիւս հիսսէսի Հաճի Խոճէմ։

..10000. — Կալաթատա Քէմանքէշ Գարա Մուսթաֆա Փաշա մահալլէսինտէ Թօփճըլար ճատտէսինտէ 124 նիւմէրօլը չէհրի 270 զրուշ քիրալը պիլա հէվա պիր պապ տիւքքեանըն խումս հիսսէսի Հաճի Խոճէմ։

..385. — Կալաթատա Արապ Ճամիի շէրիֆի մահալլէսինտէ Կէլըքէ վէ Զիւա սօգագլարընտա 3, 5, 5, 7 նիւմէրօլը 4 պապ մաղազանըն 156 հիսսէ իթթիպարիյլէ 1 հիսսէսի Հաճի Խոճէմ։

..18000. — Պէտէլը միւզայէտէսի 12000 Գումգափուտա Թէվաշի Սիւլէյման աղա մահալլէսինտէ Իճատիյէ սօգաղընտա 11 նիւմէրօլը 2 օտալը միւշթէմիլաթը մալիւմէյի հավլի պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնի Մուսթաֆա։

..2500. — Իւսկիւտարտա Աչճը Պաշը մահալլէսինտէ Արապաճը սօգաղընտա 3 նիւմէրօ 5 օտալը պիր պապ մէնզիլին րուպ հիսսէսի Ռահմի։

..2267. — Իւսկիւտարտա Սիւլէյման աղա մահալլէսինտէ Համամ սօգաղընտա 2, 4, 6 նիւմէրօլը մուգատտէմա տիւքքեան վէ մաղազա օլուպ էլէէվմ միւնհէտիմ պիր գըթա արսանըն սիւլս հիսսէսի Հաճի Խոճէմ։

..625. — Իւսկիւտարտա Ռում Մէհմէտ Փաշա մահալլէսինտէ Չէշմէ Մէյտանընտա 16 նիւմէրօլը ֆէվգընտա պիր օտալը հավլի միւլք մա կէտիկ պիր պապ Թէմալքինճի տիւքքեանը տէրունինտէ միւսթաքէր սուճը կէտիկկինին թէմամը 48 հիսսէ իթթիպարիյլէ իքի հիսսէսի Ռահմի։

..4896. — Անատօլու հիսարընտա Օթագ Թէրէսինտէ ակըք սօգաղընտա 6 նումէրօլը միւլք իլէ մահլուլ պիր գըթա պաղչէնին պէր վէճհը վագֆիյէթ օլան մուայէն մահլլինին թէմամը Ռահմի։

..2250. — Գօճա Մուսթաֆա Փաշատա Ալի Ֆագիհ մահալլէսինտէ Նէրտիւպան չէշմէսի սօգաղընտա 5 նումէրօլը 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի Նագիֆ։

..3500. — Ֆէնէրգըլըտա Նահիս Չէլէպի մահալլէսինտէ Հաճի Տէտէ սօգաղընտա 9 նումէրօլը 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի Շիւքրի։

..1750. — Գօճա Մուսթաֆա Փաշատա Ալի Ֆագիհ մահալլէսինտէ Չուգուր Չէշմէ սօգաղընտա միւքէրրէր 4 նումէրօլը 4 օտալը 2 պապ մէնզիլին րուպ հիսսէլէրի Շիւքրի։

..4668. — Գօճա Մուսթաֆա Փաշատա Ալի Ֆագիհ մահալլէսինտէ 48 նումէրօլը 4 օտալը պիր պապ մէնզիլին սիւլս հիսսէսի Շիւքրի։

..15000 Գումգափուտա Գագկանի Սաար մահալլէսինտէ Ճամիի Շէրիֆ սօգաղընտա 3 նումէրօլը պիր գըթա արսանըն նըսֆ հիսսէսի Հաճի Անմէտ։

..1666. — Պէտէլը միւզայէտէսի 1666. Սիլիվրի Գափուսընտա Գարապաշ մահալլէսինտէ Չարգլանէ սօգաղընտա 12 նումէրօլը 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին սիւլս հիսսէսի Հաճի Մահմուտ։

..1000. — Պէտէլը միւզայէտէսի 900 Մէվլէվիհանէ գափուսընտա Գօրուգ Մահմուտ մահալլէսինտէ Օտապաշը ճատտէսինտէ 60 նումէրօլը պիր գըթա մէնզիլ արսասընըն պիւթիւնի Ռահմի։

ԻՒՉԻՒՆՃԻՒ ՀԱՑԹԱՍԸ

.. 7000. — Իւսկիւտարտա Սինան Փաշա մահալլէսինտէ Գարանթինա սօգաղընտա 8 նումէրօլը 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնը, Հաճի Մէհմէտ։

..7000. — Պէտէլը միւզայէտէսի 5000 Պէյգօզտա Գավագ Տէրէ ճատտէսինտէ 67 նումէրօլը 2 օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնը, Հաճի Մէհմէտ։

.. 5000. — Իւսկիւտարտա Աթիգ Վալիտէ մահալլէսինտէ Պաղլար Պաշը ճատտէսինտէ 29 նումէրօլը 4 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի, Ռահմի։

..1500. — Իւսկիւտարտա Աթիգ Վալիտէ մահալլէսինտէ Չինարլը Թէքքէ սօգաղընտա 5 նումէրօլը 2 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի, Ռահմի։

..1463. — Իւսկիւտարտա Գադասքէր Անմէտ էֆէնտի մահալլէսինտէ Հարմանլըգ ճատտէսինտէ 22 նումէրօլը տէրունինտէ պիր գույուը միւշթէմիլ պիր գըթա մէնզիլ արսասընըն 16 հիսսէ իթթիպարըյլա 13 հիսսէսի, Ռահմի։

..22402. — Կալաթատա Եէնի Ճամի մահալլէսինտէ Քիւրէքճիլէր ճատտէսինտէ 63 նումէրօլը չէհրի 160 զրուշ քիրալը պիր պապ տիւքքեանըն 120 սէհիմ իթթիպարըյլա 65 սէհիմի. Էօրիւճիւ Հիւսէյին։

..2500. — Արնավուտ գարիյէսինտէ Եէնի մահալլէ սօգաղընտա 45 նումէրօլը 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..11432. — Թօփհանէտէ Թօմ Թօմ մահալլէսինտէ Պօսթան Պաշը ճատտէսինտէ 14 նումէրօլը պիր պապ ֆրունուն 24 հիսսէտէն 7 հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..6500. — Եէնիքէօյտէ Բանայիա մահալլէսինտէ պիրինճի սօգաղընտա 16 նումէրօլը 4 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Հիւսէյին։

..2088. — Կալաթատա Քէմանքէշ մահալլէսինտէ Գարա Մուսթաֆա Փաշա սօգաղընտա 21 նումէրօլը չէհրի 350 զրուշ քիրալը վէ պիր օտալը հավլի պիր պապ տիւքքեանըն 120 սէհիմ իթթիպարըյլը 60 սէհիմ պիր փուլ հիսսէսի. Էօրիւճիւ Հիւսէյին։

..12000. — Ֆաթիհտէ Քեաթիպ Մուսլահէտտին մահալլէսինտէ Գալպագճը Չէշմէսի սօգաղընտա 8 նումէրօլը 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի, Հաճի Անմէտ։

..6250. — Գասըմ Փաշատա Գուլա Չէլէպի մահալլէսինտէ Գուլաղուզ ճատտէսինտէ 17 նումէրօլը տէրունինտէ 3 գույու վէ 3 պարմագլը միւշթէմիլ պիր գըթա պաղչէնին րուպու հիսսէսի, Անմէտ։

..2500. — Գումգափուտա Գազզանի Սաար մահալլէսինտէ Բաթրիգխանէ սօգաղընտա 4, 6, 8 նումէրօլը ֆէվգինտէ պիր օտալը հավլի չէհրի 250 զրուշ քիրալը 3 պապ տիւքքեանըն 12ատէ պիր հիսսէլէրի, Հաճի Անմէտ։

..500. — Էյրի Գափուտա Մէնլա Աչգը մահալլէսինտէ Սուլթան Համամը ճատտէսինտէ 41 նումէրօլը 1 գըթա արսանըն պիւթիւնը, Նագիֆ։

..15000. — Սամաթիատա Միրախօր Իլիաս Պէյ մահալլէսինտէ Նարլը Գափու ճատտէսինտէ 126 նումէրօլը 7 օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնը, Հաճի Անմէտ։

..500. — Էյրի Գափուտա Մէնլա Աչգը մահալլէսինտէ Սուլթան Համամը ճատտէսինտէ 47 նումէրօլը պիր գըթա արսանըն պիւթիւնը, Հաճի Անմէտ։

..4250. — Չարշուի քէպիրտէ Չուխաճը խանը ալթ գաթընտա 11 նումէրօլը պիր պապ օտա կէտիկկինին րուպու հիսսէսի, Հաճի Անմէտ։

..2500. — Գօճա Մուսթաֆա Փաշատա Ճանպազլը մահալլէսինտէ Մէչէլ Մէհմէտ սօգաղընտա միւքէրրէր 19 նումէրօլը 2 օտալը պիր պապ մէնզիլին թէմամը, Համֆըզ Էօմէր։

..6000. — Չարշուի Քէպիր Չուխաճը խանը ալթ գաթընտա 5 նումէրօլը պիր պապ օտանըն նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Անմէտ

..5157. — Սուլթան Պայազիտտէ Էմին պէյ մահալլէսինտէ Օգճըլար Պաշը ճատտէսինտէ 19 նումէրօլը ֆէվգինտէ 2 օտալը հավլի վէ չէհրի 300 զրուշ քիրալը պիր պապ տիւքքեան կէտիկինին 18 սէհիմ իթթիպարըյլա 8 սէհիմ թամ վէ պիր սէհիմին 4 հիսսէ իթթիպարըյլա պիր հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..6250. — Ագ-Սարայտա Գօւլաճը Տէտէ մահալլէսինտէ Թէքքէ սօգաղընտա 61 նումէրօլը 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին 4 հիսսէ իթթիպարըյլա պաշուգ հիսսէսի. Համֆըզ Էօմէր։

..6000. — Պէտէլը միւզայէտէսի 3000 Չուգուր Չէշմէ Մէնլա Քէմալ մահալլէսինտէ Թաշ խան իւստ գաթընտա 4 նումէրօլը պիր պապ օտանըն թէմամը, Մուսթաֆա։

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻ ՀԱՑԹԱՍԸ

Գըյմէթը
մուխամմէնէսի

..2500. — Սիլիվրի Գափուսընտա Գարապաշ մահալլէսինտէ Գարութխանէ սօգաղընտա 20 նումէրօլը ֆէվգինտէ 2 օտալը հավլի պիր պապ մէնզիլին րուպ հիսսէսի. Հաճի Անմէտ։

..8000. — Չարշուի Քէպիրտէ Քիւսէճիլէր սօգաղընտա 133 նումէրօլը պիր պապ տիւքքեան կէտիկինին սիւլսան հիսսէսի. Հաճի Անմէտ։

..140.0.. Պէտէլը միւզայէտէսի 10000. — Գումգափուտա Նըշանճը Մէհմէտ Փաշա մահալլէսինտէ Մաղզէնի Չէշմէ Եօգուշունտա 1 նումէրօլը 4 օտալը գանվէ վէ Թուրշուճը տիւքքեանըն նըսֆ հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..2500. Պէտէլը միւզայէտէսի 2000. — Լանկատա Քեաթիպ Գասըմ մահալլէսինտէ Լանկա պօսթանլարը տէրունինտէ 1 նումէրօլը պիր օտալը պիր գըթա պօսթան կէտիկինին 120 սէհիմտէն 4 սէհմի. Մուսթաֆա։

..10000. — Գումգափուտա Քիւրքճի պաշը Սիւլէյման աղա մահալլէսինտէ Գօյունլը սօգաղընտա 20 նումէրօլը 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին պիւթիւնը Մուսթաֆա։

..40608. — Իւսկիւտարտա Համզա Ֆագիհ մահալլէսինտէ Տավլուտ Օղլու սօգաղընտա 4 նումէրօլը 7 օտալը միւշթէմիլաթը մալիւմէյի հավլի սըրֆ միւլք մահալ վէ Մէօհիւրտար Անմէտ էֆ. վէ Եուսուֆ պէյ վագըֆլարըյլա մախլութ պիր պապ մէնզիլին անմաք պէտէլէհը վագըֆիյէթ օլան մուայէն մահալլընըն պիւթիւնի. Հաճի Անմէտ։

2000. — Չարշուի Քէպիրտէ Պաթ Բազարը ճատտէսինտէ 31 նումէրօլը ֆէվգինտէ պիր օտալը հավլի պիր պապ տիւքքեանըն նըսֆ հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..5834. — Ագսէրայտա Ալէմ պէյ մահալլէսինտէ Ագսէրայ ճատտէսինտէ 139 նումէրօլը ֆէվգինտէ պիր օտալը հավլի պիր պապ տիւքքեանըն սիւլիւս հիսսէսի. Մուսթաֆա։

..14000. — Սամաթիատա Հաճի Գափուն ճատտէսինտէ 52 նումէրօլը 7 օտալը պիր պապ չուլհախանէնին թէմամը. Մուսթաֆա։

..25000.. Պէտէլը միւզայէտէսի 15000. — Խօճա Փաշատա Էսկի Զապթիյէ ճատտէսինտէ 75 նումէրօլը ֆէվգինտէ 1 օտա վէ ալթընտա 1 պօտրում հավլի պիր պապ տիւքքեանըն նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Անմէտ։

..35000. — Մահմուտ Փաշատա Հաճի Քէօչէք մահալլէսինտէ Ճամիի Շէրիֆ գարշուսընտա 32 նումէրօլը ֆէվգինտէ 2 օտալը հավլի չէհրի 600 զրուշ քիրալը 2 պապ տիւքքեանըն րուպ հիսսէսի. Հաճի Անմէտ։

.. 3500. — Եէնի Պաղչէտէ Սրբա Էմինի մահալլէսինտէ Քէհալ պաղը սօգաղընտա 37 նումէրօլը, 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Անմէտ։

.. 2500. — Չէնկէլ գարիյէսինտէ Եէնի մահալլէ սօգաղընտա 16 նումէրօլը, 3 օտալը պիր պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Անմէտ։

..13,333. — Մահմուտ Փաշատա Հաճի Քիւչիւք մահալլէսինտէ Մահմուտ Փաշա ճատտէսինտէ 182 նումէրօլը չէհրի 300 զր. քիրալը միւլք մա կէտիկ պիր պապ տիւքքեանըն 9 հիսսէ իթթիպարըյլա 2 հիսսէսի. Հաճի Անմէտ։

Իմարաթը Անմէտ իչիւն պիր սէնէլիք օլմագ իւզրէ, միւզաքաասընտա լիւզում կէօրիւնէն 28,000 չուվալտան 28,800 չուվալա գատար տագլիթին պէհէր չուվալը մէճանի 19 զրուշ հիսապըյլա 71 զրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, չէհրը հալը րուամինին 27ինճի Սալը կիւնիւնէ գատար միւնաքասասըյլա հէր քօչ փարա վէ 28ինճի վէ 29ընճը չարշամպա վէ պէնճշէնպէ կիւնլէրի տախի 100ատէ 5 թէնզիլ գապուլ օլուպ, հատտը լայըգընը պուլտուղը թաքտիրտէ, իհալէի էվվէլիյէ, վէ իւչ կիւն զարֆընտա 100ատէ 10ատն տուն օլմամագ իւզրէ, գատի իհալէ թէնզիլաթ գապուլ իլէ իհալէի գաթիէ իճրա գըլընաճաղընտան, թալիփ օլանլարըն 100ատէ 10 նիսպէթինտէ թէէմին ագչէլէրինի վէ խախտա միւթէպէր վէ մուսաատ գէֆալէթնամէլէրինի համիլէն էյամը թէօյինէլէրտէն մաատա հէր կիւն սաաթ 10ա գատար մէճլիսը խազրէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ 3—5

ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՐՔԵՐ

1.—ECHO DE PARIS

Ֆրանսերէն խօսելավարժութեան սոյն առաջնակարգ հաւաքածոն, որ իր եռեւ 200 էջերէ և 14,000 բառերէ բաղկացեալ բառգրքոյկ մը ունի, ջերմապէս կը յանձնարարենք բոլոր վարժարաններու Պաշ. Տնօրէններուն և ուսուցիչներուն։ Պէրպէրեան վարժարանն իսկ ասկէ լաւագոյն առաջնորդ մը չէ կրցած գտնել ֆրանսերէն խօսելավարժութեան համար և ա՛յս է պատճառը որ Պէրպէրեան աշակերտները բուն ֆրանսացիի մը ոճով կը խօսին, ինչպէս հաստատուեցաւ աշղէն վերջին քննութեանց պահուն։

Գին 10 ղրուշ

Դիմել «Բիւրակն» առեւտրական շաբաթաթերթի Խմբագրութեան, Պապը Ալի Ճատտէսի թիւ 38։

×

2.—ԻՆՔՆԱՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ֆիզական, գաղղիական, միզանցքաբորբոքային եւ այլ վեներական ախտերու դէմ:

Մարդկային մտքին, բարոյականին ու մարմնոյն վրայ հեշտասիրութեան ընդհանուր հետեւանքներուն, ծննդական գործարանաց բնախօսութեան, ամուսնական բնախօսութեան և պարտականութեանց, գիջութեան ու իր հետեւանքներուն,— ջղային և ծննդական տկարութիւն, անմարսողութիւն, մելամաղձութիւն, ծիւրախտ, յօդացաւ եւն.,— երիտասարդներու և չափահասներու ծածուկ հիւանդութեանց և անոնց դարմաններուն, գաղղիական, միզանցքաբորբոքման և այլ վեներական ախտերու հետեւանքներուն և դարմաններուն վրայ կը խօսի սոյն օգտակար գիրքը, որուն հեղինակն է Էտիմպուրկի համալսարանին ուսուցիչ անուանի Տքթ. Սամիւէլ Լամէրդ։

Գին 6 ղրուշ

Դիմել «Բիւրակն»ի Խմբագրութեան։ 1—10

ԷԿՕՆՕՄԻԱ
ՊԱԽԹ
(EPARGNE-CHANCE)
Ն. ԲԱԲԱԶՕՂԼՈՒ
ՎԷ ՇԻՒՐԷՔԵԱՍԸ
ՊԱՆԳԱՍԸ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՍԱ ՍԻՐՔԷՃԻՍԷ ՔԷՕՓՐԻՒԼԻ ԽԱՆԸՆՏԱ

ՆՈՒՄԷՐՕ 26

ՍԱԹԸԼԸՐ ալըշ թէէսիրաթըլա հէր թիւրլիւ իքրամիյէլի վէ ֆայիզլի թահվիլաթ

ՍԳՕՆԹՕ ԻՏԻԼԻՐ, գուբօնլար վէ իսապէթ օլունան թահվիլաթ

ԱՎԱՆՍ ՎԷՐԻԼԻՐ էսհամ իւզէրինէ վէ ալ ֆայիզի օլմագ իւզրէ

ԹԱՀՍԻԼ ԻՏԻԼԻՐ մէճճանէն, պիլումում թահվիլաթըն իսապէթ էտէն իքրամիյէսի,

ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՕԼՈՒՆՈՒՐ հարիգէ գարշը էպնիյէ վէ մօպիլյա։

ԻԽԹԱՐ. — Կէրէք բիւզզամըզ վէ կէրէքսէ վիլայաթը Շահանէ իչիւն ճիտտի աճէնթլէրէ իհթիյաճ վար տըր։ Դօլկուն գօմիսիօն վէրիլիր։ Պու խուսուսա եա տօղրուտան տօղրույա եազըհանէյէ մէքթուպ իլէ Քէօփրիւլիւ խանընտա վագը միւտիրիյէթէ միւրաճաաթ խըլընըր։

ԻԼԱՆ

Յովհաննէս վէլէտը Մկրտիչ Ֆրէնկեան էֆ.նին քէրէսթէճի Սիմոն զիմմէթինտէ Իւսկիւտար Պիտայէթ մահքէմէսի իլամըյլա մահքումըն պիհ ալաճաղը օլան 200 ատէտ օսմանլը ալթունընըն թէէմինը խըթիւֆասը իչիւն տայինը մումայիլէյհ Նամընա վէգֆան մէֆրուզ օլուպ Փիրուսթը մահքիմ պուլունան Գաթի գարիյէսինտէ Ճաֆէր Աղա մահալլէսինտէ Պաղչէ սօգաղընտա 21 նումէրօ իլէ մուրագգամ թէվարի ինթիգալը վէ Թախմինէն 104 զըրրա արսա իւզէրինէ մէպնի 6 օտա 2 սօֆա վէ պիր հավլու վէ պիր մաթպախ վէ պիր գարու վէ 113 զըրրա գատար պաղչէյի միւհթէվի վէ սէնէվի 30 լիրաի օսմանի իճարէ միւթէհամմիլ պիր պապ քեարկիր խանէնին Թարիխը իլանտան իթիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլ միւզայէտէ ֆիրուխթընա թէշէպպիւս օլունաճաղը Իւսկիւտար Պիտայէթ մահքէմէսի իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունուր։ 3—3

ԲՈՒՆ
ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Հայ վաճառատուն յանձնարարուած և պատրաստ հագուստներու, ամէն տեսակ չիք քօլիկներու և ատն գործածութեան համար ընտիր խասայի։

Մահմուտ Բաշա, փուռին դէմ. Մեծ Եալըզլը խան, վարի յարկ թիւ 16.—

Աշակերտի համար դիւրամատչելի պայմանք։

Կանխիկի համար 10% զեղչ։ 33—50

ՏՕՔԹ. Ա. ԵՕՐԿԻԱՏԷՍ
ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄԵԹՈՏՈՎ
ԵՒ ԵԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԲՈՒԺԷ
ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ
ՈՒ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԸ
ՈՐՈՆՑ ՄԱՍՆԱԳԷՏՆ Է

Տօքթ. Ա. Եօրկիատէս որ գաղղիական ախտի և մորթի հիւանդութեանց հանրածանօթ մասնագէտ Տօքթ. Ֆուռնիէի օգնականը եղած է Բարիզի մէջ, այս տեսակ հիւանդութիւններէ տառապողները բժշկական նորագոյն ու կատարելագործուած մէթոտներով կը բուժէ իր դարմանատան մէջ՝ Բերա Անկլէզտարըզը, շոքքոլովանի Լէգոնի վերնայարկը առաջին յարկի ապարթըմանը՝ ամէն օր կէսօրէն մինչեւ իրիկուն։

Մասնագէտ է մանաւանդ մազի յատուկ ամէն տեսակ հիւանդութեանց. եւրոպական վերջին դրութեամբ հիմ. Նալէս կը բուժէ մազերու թափիլը, գլխու թեփն ու Էկզը։ Մորթային հիւանդութիւն ունեցողները Երեքշաբթի, Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը (Ը. Թ.) ժամը 6էն մինչեւ ուշ կ'ընդունի։ 8—10

ՄԷՎՍԻՄԸ ՍԱՅՖԷ ՄԱԽՍՈՒՍ

Ստամպօլտա Մահմուտ Փաշատա
Պօղաչանըրըն գարշըսընտա
Եալըզ խանը իքինճիսինտէ

ՊԷՕՅԻՒՔ ՉՈՒՔԱ. ՏԷՓՕՍԸ
ԷԼՊԻՍԷԼԻՔ ԳՈՒՄԱՇԼԱՐ ՍԷՐԿԻՍԻ

Հալըր էյլիւլ խիթամընէ գատար մէվսիմ հօշ տըր վէ իւէրուտէ հալըր էյլիւլ լայիզ օլան հիչ կէօրիւլմէյէճէք տիր, պունուն իչիւն խէտ՝ էվվէլա զէմանըմըզըն ուսթալարը Թէրզիլիք սէնաաթընը իլէրի կէօտիւրմիւշլէր վէ պէտէլը իմալ իսէ պիլակիս թէտէնմի իյլէմիշ տիր, Ճար պիլչաթ էվրօպատա ագիմէթլէ ֆապրիգալարտան էն ալա էմթաալը բէչին պարա վէ էհվէն ֆիաթլա պիլիւթիրա կէօթիւրուպ սաթմագտա վէ սատուտ միւշթէրիլէրինի միւսթէֆիտ վէ մէմնուն իյլէմէքտէ տիրլէր։ Իշթէ պու սուրէթլէ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ ֆապրիգալարընտան թէսաւիւք իլէ խուսուսի խազըրլաթըլմըշ դայէթ նէֆիս էլպիսէլիք գումաշլարը իլէ խուսուսը մէվսիմը սայֆէ մախսուս Ինկիլիզ ֆանթեզի պիւնէրճէ էլպիսէլիք գումաշ բարչալարը իլէ Քէրթիգ խիւլմիչ օլան պու սէրկիյի պիլխասսա Քէչրիֆ իլէ մէզքիւր մաղազա սահիպլէրի ճարաֆընտան հիչ պիր ֆէտաքեարլըգ տիրիղ խիւլմէմիշ օլտուղընը կէօրմէլէրի թավսիյէ վէ րիճա օլունուր։

Ֆապրիգալարտան խուսուսի օլարագ ճէլպ խիւլմիշ օլան մէզքիւր գումաշ բարչալարը, ֆիաթլարընտա 100ատէ 30 թէնզիլաթ իճրա խիւլմիշ տիր։

Ֆիաթլար մագթու վէ սէրկի բազար կիւնլէրի աչըգ տըր։ 10—8

ՄԻՆԱՍ ԷՖ. ՔԷԶՃԷԱՆ
ՑԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐ

Մեհմէտ փաշա խան, թիւ 13

Պօլսոյ հրապարակին վրայ իր երկարամեայ ազնուութեամբ ու ուղղամտութեամբը ծանօթ, մանիֆաթուրայի յանձնակատար Քէզճեան էֆէնտի գաւառային ապրանքներու դիւրութիւն մը ընծայելու համար կը առանձնէ ամէն տեսակ նմուշներ ղրկել և նամակաւ գոմիսիոնով մը գործել, մինչ կանխիկ ու արագ, լաւ է կանխիկ ու շահաւէտ ապրանք քան թէ վարկով թէ շահ։ Իրեն ծանօթ յաճախորդներուն մասնաւոր առաւելութիւններ։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել վերոյիշեալ հասցէին՝ պատասխանին համար մէկ դահեկանի դրոշմաթուղթ ներփակելով։ 18—20

ՆԱՔԼԸ ՄԷՔԵԱՆ
ԹԷՐՊՈՒՖԵԱՐ ԱՐԻՖ ԱՂԱ

Պաղչէ Գափուսընտա Նիզամիյէ գարագօլխանէսի գարշուսընտա վագը օլուպ սամասաթընտաքի մէհարէթ վէ միւհթէրէմ միւշթէրիլէրինէ գարշը սախմա աասարը հիւրմէթ վէ նէզաքէթի իլէ զէվաթը միւհթէրէմէ մէնսուպ էվէճիւշլէրինէ մաղհար օլան Թէրպուֆեար Արիֆ աղա պու քէրրէ եինէ Պաղչէ Գափուսընտա Շէթայ էլպիսէ մաղազասընըն գարշըսընտաքի սօգագտա 6 նումէրօլը տիւքքեանը նագլ իթմիշ օլտուղը միւհթէրէմ միւշթէրիլէրինէ արզ վէ իլան իլէ քեսպը շէրէֆ էյլէր։ 10—10

ՐԸԽԹԸՄ ՊԱՂՉԷՍԻ ՊԻՐԱԽԱՆԷՍԻ

Կալաթատա Նօմէրօ 28

Կալաթատա թէշրիֆ իտէն զէվաթա պիր խըտմէթը նաչիզանէտէ պուլունմագ իւզրէ պունտան պէօյլէ սըհհաթա էն ֆայտալը Պիլզէնէր (Pilinser) պիրասընը քիլօ իլէ սաթըլմաղընտան, պէհէր քիլօսը 100 փարա, խարըմ քիլօսը 70 փարա. մէզէ իլէ, պիր գատէհ 1 զրշ. վէ գաքաչը շիշէ տախի 3 զրշ. ֆիաթըլէ վէրիլէճէկի կիպի, սաիր մէշրուպաթըն ֆիաթլարը տախի թէնզիլ խիւլմիշ տիր։ Պիրահանէմիզին լէթաֆէթի վէ մանզարասը ճիւմլէյէ մալիւմ օլտուղը կիպի, կարսօնլարըն՝ միւշթէրիլէրի իգրամտա ֆագը իւճրէթ ալըմամասը իչիւն տախի պաղչէմիզին վէ սալօնըմըզըն հէր քէօշէսինտէ այրը ալըր թարիֆէլար վազ խիւլմիշ տիր։

ՏՕՔԹՕՐ
Ա. ԳԱԶԱԶԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Կը դարմանէ ամէն տեսակ ներքին, վիրաբուժական եւ ափրոդիտեան հիւանդութիւններ

Բացի Շաբաթէ և Ուրբաթ օրերէ, ամէն առաւօտ կանուխ և ժամը 9էն (Ը. Թ.) վերջ կը գտնուի իր բնակարանը՝ Մագրքէւղ Սագըզ-Աղաճ. և ի գիւղօրէնն Պօլսոյ իր հիւանդներուն՝ Դշ. և Ուր. օրերը զատ, կը գտնուի ժամը 6էն 9 (Ը. Թ), Պալը-Փաշա Եօղուշը Վահրամ էֆ. Ասատուրեանի դեղարանը։ 5—30

Հինգշաբթի օրերը ձրի։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ
ԵՒ
ԲԵՐՆԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

Ակռաներու և բերնի առողջութիւնը կ'ապահովէն մարսողութիւնը, զոր չեն կրնար լաւապէս կատարել գէշ վիճակի մէջ գտնուող ակռաները։ Բերանն ու լինտերը առողջ պահելու, ակռաները ճերմկցնելու և անոնց փտութեան առաջքն առնելու և փտել սկսածները բժշկելու համար անհրաժեշտ է գործածել

ՍՈՒԼԱԳԻ ՊԷՆԷՏԻՔԹԻՆ

ՕՇԱՐԱԿԸ, ՓՈՇԻՆ ԿԱՄ ԽՄՈՐԸ

որ Բաազէօրեան դրութեամբ պատրաստուած անուշահոտ և հականեխական է,

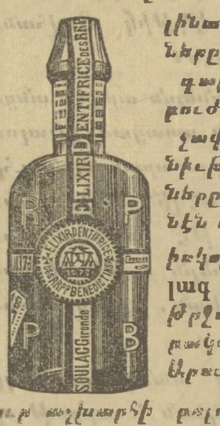

լինտերուն մէջի միքրոբները կը ջնջէ, բերնին գարշահոտութիւնը կը բուժէ, կոկորդին ու խռանչափողին թարախալիցութիւններն ու բորբոքումները կ'անհետացնէ։ Ամէնէն սաստիկ ակռայի ցաւն իսկոյն կը հանդարտի Սուլագ Պէնէտիքթինի մէջ թրջուած կտոր մը բամպակով։ Բարիզի 1900ի Արուեստահանդէսին մէջ, ուր աշխարհի բոլոր ակռայի դեղերը ներկայացուած էին, Սուլագի Պէնէտիքթինեան հայրց այս ակռայի դեղերն անմրցան հռչակուեցան, և այս կերպով Վարչութեան Տնօրէնն արուեստահանդէսին Ժիւրիի անդամ անուանուելով, գերազանցապէս նախրագործուեցաւ համբաւն այս արտադրութեան։

Մեծաքանակ կը ծախուի Ղալաթիա, Սանըրքըզլար թիւ 77 Սաիփան էֆ. Ղազարեան դեղավաճառանոցին մէջ։ Կը գտնուի նաև Պահճէ Գափու թիւ 13 միօքճեան և Բերա, Քիւչիւքեան դեղարանները։ 20—8

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆԸ
ՕՐՕՐՈՑԷՆ ՊԱՐՏԻ ՍԿՍԻԼ
ԾՆՈՂՔՆԵՐՈՒՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔԸ

Հեղինակ՝ Իշխանուհի Ուռուսով
Թարգմանիչ՝ Վարդան Գ. Թովմասեան

Մանուկներու կրթութեան նուիրուած սոյն գիրքը անհրաժեշտ է որ գտնուի ամէն տեղ ուր որ մանուկ կայ կամ մանուկ պիտի ծնի։ Ծնողաց անոր անխախտ ուղեցոյց ու իմաստուն խորհրդականը իրենց սիրասուն զաւկըներուն հիմնական դաստիարակութեան համար։ Ապսպրանքները պէտք է ուղղել Թարգմանչին՝ Իգտամ լրագրոյ տպարանը։ Գաւառներէ փոստայի ծախք չի պահանջուիր։ Մէկէ աւելի գնողներու 25% զեղչ։ Փոխարէն փոստայի փուլ ալ կ'ընդունուի։ Գին 5 դահեկան։ Հայ ցրուիչներու քով կը գտնուի միշտ սոյն գրքէն։ 10—7

HUILE de HOGG
ՀՕԿԻ ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂ

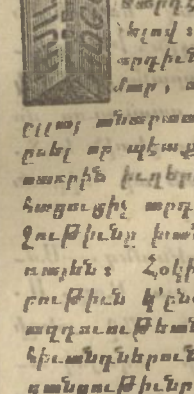

Հանրածանօթ են այն առողջապահիկ արդիւնքները զորս վաստակողջ, անարիւն կամ կուրծքի հիւանդութիւն ունեցող անձերը կ'առնեն թարմ մորուքէ ձկան ստացուած իւղը գործածելով։ Այսու հանդերձ, կարեւոր արդիւնքներ ձեռք ձգելու համար, անհրաժեշտ է որ այս իւղն ըլլայ անարատ և բնական։ Աւելորդ է ըսել որ պէտք է զգուշանալ կեղծ կամ աւրէն իւղերէ, որոնք փոխանակ զօրացուցիչ արդիւնքներ տալու, առողջութիւնը խանգարելու միայն կը ծառայեն։ Հօկի իւղը ամէն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ անարատութեան և ազդուութեան, որոնք անհրաժեշտ են հիւանդներուն։ Իր անժխտելի գերազանցութիւնը աւելի քան 50 տարիէ ի վեր ճանչցուած է ամբողջ աշխարհի բժիշկներուն կողմէ և վաւերացուած է բոլոր արուեստահանդէսներէն։ Հօկի իւղը եռանկիւնաձեւ շիշերով միայն կը ծախուի։ Արտաքին պահարանին վրայ պահանջեցէք գործարանատէրերու միութեան երաշխաւորութեան դրոշմը։

Ձկան իւղ չկրցող խմողներուն կը յանձնարարուի ՀՕԿԻ ԷՄԻՒԼՍԻՕՆը որ ձկան իւղին ազդեցութիւնը ունի կատարելապէս։ Կեդրոնատեղի Կ. Պօլիս Եսայեան խան 23—25 Գլ. Է. Ծանօթ վաճառատուներ։ 41—50

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ